

NARRATIS ueterum nominibus cum eorum æquiuocis, restant partim noua, partim uetera illorum, qui primū de Christiana religione benemeriti, sanctorum ordinum aut excellentioris cuiusdā abstinentiæ authores extiterunt. Deinde successores eorū doctrīna seu uitæ sanctitate pollētes. Post hos reliquis in artibus clari. Mox Ro. Pontificum. Postremo Imperatorum ordo nomenclaturæ superiori breuiter subiiciendus. Ante omnis uero de Anachoritis pauca, nō tā ad historiæ narrationem quā ad uitæ frugem imitandā adducam. Anachoritas Græci, nos nouo uocabulo Eremitas uocamus. Hi sunt qui ab initio quasi pullulātis fidei germina primū in Indiæ, Aegypti, Syriæq; desertis (ubi mitius ad laborū tolerantia cœlum) prodire, siquando gregatim agent, monachi etiā appellati, nullo adhuc certo ritu, tantum duriter uictitando ac manibus sese exercendo, tum uni obtemperando ascetæ fuerant. Horū igitur principes, Paulus, Antonius, Hilarion, quorum uitam Hieronymus in epistolis diligentissime persequitur, sub Constantino in saltibus Thebaidis apparuerūt. Pauli corpus in Pannoniā translatum extra Budam in templo ei dicato, ac à religiosis eius ordinis Oliuetēsiū modo amictis custodito requiescit. Hilarion post solis occasum x v. tantū caricis uescebatur: deinde procedente ætate, pane modico cū olere cocto sine oleo, cui mox insurgente impetigine quadā, oleum addidit. Postremo reiectis ijs, panis quadra usq; ad mortē durauit, magna quidē admiratione q; seram ætatē qua ceteri mollius ac remissius uiuūt, ipse durius exegerit. De Antonio supra narraui: scribitur item de eo, cum forte suos monachos animi causa deambulatum per desertū ociosius duceret, obuiū sagittariū habuisse admirantem secū, Christi seruos uacare: Antoniū iussisse arcū magis, magisq; contendere, illumq; incolumi arcu ulterius non posse respondisse: qua similitudine sanè perceptum, modū esse in rebus seruādum. Ex eius officina Pion annis x x x. sub eo fuit, cuius consensu cum nunq; antea suos reuississet, rogatus à sorore ægrotāte, eam tandē adiuuit oculis clausis, pariterq; rediuit. Idē ad uitandam cibi suauitatem ambulans comedere solebat. Præfuit demum & ipse alijs. Helix duo, alter sub Antonio nobilis asceta uixit annis c x x. alter pater & rector c c c. uirginū, metuq; incontinentiæ curā quandoq; detraxit: quapropter dei prouidētia in somnis sibi præcidi genitalia sunt uisa: dum euigilasset ad curā pristinam redijt ab omni liber lasciuiæ cogitatione, manifesto exemplo charitatem alijs nostro periculo non esse præstandam. Macarij duo, Valētis principis tempore monachi ambo, alter ex Aegypto superiore, alter Alexandrinus, ambo clari sanctitate, simulq; in eadē eremo uixere, mortuiq; sunt: quorum discipulus Euagrius fuit clarus & ipse. Ex historia tripertita: Alter ex eis, ut ait Gennadius, unam scripsit epistolā, in qua docet neminem deo seruire posse nisi qui sit omnino animatus ab omnibus abstinere uoluptatibus, & omnis pariter cum opus sustinere labores. Moses duo abbates in hoc etiā genere uitæ illustres. Alter dicere solebat unam esse omnino libidinem cum qua usq; ad extremū Christi seruis pugnare oportet, nec præteritæ castitati cōfidere, exemplo Monachi cuiusdam sui sancti uiri qui in senectute in stuprum inciderat, ex quo natum infantem, ille in cœnobio plorans circumtulit, ad culpam ignominia diluendam, rogans fratres atq; obtestans, ut sibi deum propitiū redderent. Idem Moses mitis in delinquentes, iudiciaq; inuitus suscipiebat, dictitans satis se ponderis habere ad propria cognoscenda. Alter Aethiops natione, corpore ater, præful antea Saracenorum, captus deinde ab Aegyptijs & ob uitia à domino repulsus in latrocinijs aliquandiu uixit. Conuersus deinde ad frugem, annis L x x v. in eremo perseuerauit: è quibus septem, cellula nunq; est egressus: aquam suis monachis necessariam noctibus clam baiulabat. Excessit v i i. Eid. Feb. Ex historia trip. Daniel abbas manibus frequenter se exercere solebat, operaq; circumferre pauperibus opitulando. Quum iam senex charitatis studio proximum Aegypti uirginum cœnobium inuiseret, ex eis unam uilius humi iacentem offendit, quam ceteræ ministerio maiore premebant. Rogans quid hoc rei? dixerunt stultam esse ac ebriæ similem. At ipse illius causa se uenisse in primis ait, ut eis manifestaret sanctam esse uirginem, humilitatisq; gratia illa finxisse. Pastor presbyter in eadem regione, matrem ad se uisendi gratia uenientem, clausa in conspectu cella repulit. Dicebat pœnitentiam nō tempore, sed

- animi ardore metiendam. Interrogatus super eo loco: Si quis sine causa fratri irascitur: Nullam, inquit, uerborum contumeliam dignam irascendi causam ferre, sed tantum si manus iniicerentur. Dorotheus Aegyptius inter patres etiam clarus, cuius cibis, panis unciae sex, cum paucis oleribus, nunquam ad satietatem neque edit, neque dormiit in lectulo toto protenso corpore. Ex lapidibus ab eo collectis, quotannis habitaculum construebat ad hospites excipiendos. Iosaphat Indorum regis filius, molliter educatus, & in loco ameno conclusus fuit, metu ne fieret Christianus, ut acceperat à mathematicis. Tandem die quodam obequitans forte senem fractum ac debilem uidens, rogauit ab imprudente custode quid hoc rei esset, ut autem de miseria ac sorte humana accepit, alia meditari coepit: nec mora diuinitus ad eum missus Barlaam è proxima eremo, à quo ueris præceptis imbutus simulq; baptisate ablutus est. Ambo deinde eremitæ sanctissimi una fuere, quorum historiam Ioannes Damascenus perscripsit. Amos pater M. D. monachorum, quos ad horam cibi simul coactos ore aperto accumbere iubebat, ne parce comedentium uirtus appareret, nam plerique parum aut nihil ex obsonijs sumebant: quum adpositis abstinere longe sit difficilius, quam non adposita concupiscere. Amonius alius in desertis abbas, cuiuscunque cœnobium petenti profitendi gratia, sua cellula cum supellectile cedebat, ipse continuo aliam extruebat, ne alicui in causa esset angustia loci. Elpidius Cappadox in spe, cu quodam annis X X V. durauit, ubi tantum die dominico & iouis uescebat. Nunquam solem occidentem se uertendo uidit, tantum precibus ad deum, hymnisq; psalendis intentus. Sisinnius eius monachus simul & imitator se uiuum sepulchro clausit, modo pane, & aqua contentus, psalmos pronunciando, nunquam uero sedendo, aut ambulando. Hæc ex Heraclidis historia. Fuit alter Elpidius præsul Lugdunensis ac professor S. Iusto in præfulatu successit. Hor abbas, de quo tria commemorat author idem, quod nunquam sit mentitus, nunquam alicui maledixerit, nunquam citra necessitatē sit locutus. Isidorus Decessit nonagenarius apud Thebaidem, ut ait Hieronymus. Isidorus pater mille monachorum, quos clausos intra mœnia cœnobij retinebat, diuinis laudibus singulis horis sibi inuicem succedendo uacantes, ac duobus tantum extra rem procurantibus. Huius memorie Hieronymus & Cassiodorus, qui historiam scripsit tripertitam. Fuit alter Isidorus abbas in Amilia. Serapion in regione Arsenoite pater X. milium monachorum manibus uictum quærentium, tempore messis omnes precio conducebantur, eoque pauperes iuuebant. Ipse autem sola tunica contentus, pane insuper & aqua. Excessit X II. calend. Ap. Punificus Alexandriae tumulatus. Ex historia tripertita lib. V III. Punificus maximi & ipse cœnobij pater, iam senex inde clam aufugit ad aliud interioris Thebaidis cœnobium, honoris uitæ gratia, & commodi, ignotusq; in eo cū aliquamdiu in humili ministerio uersaretur, cognitus est tandem, & ad pristinum officium remissus. Ex Heraclide. Benjamin annis L X X X. in eremo durauit, quumq; ex hydropisi laboraret, ægrotos tamen quoscunq; diuinitus sanabat, omnisq; pariter rogabat, ut eius animæ miseretur deum precarentur, corpus minime curando. Gadanus apud Iordanem sub dio, sineq; tecto degens, longa abstinentia consenuit, ut ait Heraclides. Ioannes eremita quum quendam item Anachoritam nomine Epifium, qui eum salutatum uenerat, interrogasset, quid potissimum egisset, ut annis, inquit, X L. nunquam me sol comedentem uiderit. at Ioannes, nec me, ait, irascentem. Decedens discipulis dixit, nunquam propriæ satisfecisse uoluntati, nunquam quod ipse non prius fecisset præcepisse. Mutius monachus cum filio V I I I. annorum in cœnobium præter consuetudinem receptus tanta patientia claruit, ut abbatis iussu ad eum exercendum, nunquam filium nisi conuerberatum seruitioq; pressum, & amictu lacero uiderit. Zozimas in Palæstinae partibus post annos L I I I. in eremo peractos, aliud in eadem regione uisendi gratia petijt. Hic monachi tantum die dominico ad sacra, & eucharistiam simul sumendam conueniebant, reliquis diebus paucis secum cibarijs exportatis per eremum peregrinabantur, ac si quid bonorum exemplorum uidissent inter se referebant. Zozimas igitur & ipse peregrinando Mariam Aegyptiacam in desertis prope Iordanem repperit. Hæc enim Alexandriae diu prostiterat, deinde ad frugem cōuersa in Syriam abiit, ubi annis X L V I I. in solitudine cibo tenuissimo uixit: tunc uero obuiam Zozimæ facta rogauit, ut anno proximo reuerteret cum eucharistia: quam cum ille rediens ei præbuisset, altero item anno locum repetens defunctam in genua repperit ac tumulauit. I I I. No.

Non. Ap. Sylvanus in desertis oberrans, unum è discipulis uidit aquam bibentem, quem cum castigasset, ut ieiuniū soluentem, minime inquit ille, ieiuno: nam hodie cum reliquis fratribus accubui: quin ait Sylvanus, non id solutio ieiunij, sed charitatis conuiuium fuit. Quidam ceteros monachos reprehendens, quod manibus se exercerent: Maria inquit, optimam partem elegit. Sylvanus igitur hora prandij cum iussit minime uocari, dicens quod homo sanctus esset, contemplationis deditus, neque cibi indigeret, recte in ipsius intemperstium ociū, & ineptam censuram cauillando. Agatho abbas per trienniū lapidem in ore continuit, ut tacere disceret. Interrogatus quid maximum ad dei cultum: silentium respondit, deinde oratio, deinde mansuetudo. Nam iracundum etsi mortuos excitat, uix putandū esse deo acceptum.

Sylvanus

Agatho

BASILII ORDO.

ED res hæc monachorum, ex illo incerto inæquali modo quanquam durissimo, ad certam, æqualem, ac mitiorem uiuendi formulam primum per Basilium redacta, ac tribus confirmata uotis, quæ prius non fuerant: quin & testamenta eis condere licitū erat. In quo genere ipse primum, unā cū Macrina sorore sanctissima claruit. Nam quatuor tantum probati ordines. Huius, deinde Augustini, mox Benedicti, postremo Francisci. Ceteri sunt horū appendices. De Basilio satis in ordine literarum narratum. De Augustino nunc, & eius ordinis uiris uidendum.

Macrina uirgo

AUGUSTINVS Afer genere, patria Tagastanus, patre Patricio, matre Monica, à puero statim diuinum ingenium prætulit: quippe qui omnis disciplinas paulatim per se didicit, ut ipse testatur. Verum in Manicheorum secta diu Carthagine moratus, tandem Romam uenit admodum adolescens Theodosio imper. ubi annos sex rhetoricæ præceptor fuit. Inde Mediolanū clam matre profectus annos natus XXX. cum filio Adeodato notho suo, lachrymis matris quæ eum Romam secuta fuerat, & Ambrosij sermonibus, ad uerum ritum redactus, statim ad Simplicianum properauit, qui in quodam secessu tunc extra mœnia Mediolani magna sanctitatis fama agitabat. Ibi que annum unā cum quibusdam socijs perseverauit. Post aliquot deinde annos, Ostiam uenit, ubi matrem amisit. Inde Centumcellas, ubi opus de trinitate cum incepisset, fertur uidisse pueri ostentum, qui aquam in uas paruum transfundere conabatur, ad eius opus adludens. Inde in patriam nauigatione peruenit. Valerius Præsul Hipponensis eius audita fama, ad se aduersum in loco abstinentiæ comodo extra urbem constituit: ubi annos tris cum socijs agitans coactus est ciuium cotidie adcedentium importunitate locum mutare, ac quendam montem aditu difficiliorem petere, ubi tugurium inter saxa uilissimum, separatūque à cæteris fecerat. Hic librum scripsit de uita monachorum, & quædam alia. Reliqui uero socij eum iactu fundę remoti, circumsistebant. Tempore post hæc uisum Valerio illum ad se aduersere presbyterum que creare, simul que unā Præfulem, & coadiutorem officij constituere, quod esset eloquio præstans, & uitæ meritis clarus. Augustinus igitur ægre huiusmodi sumpta prouincia, ante omnia uitam in eadem Canonicorum instituit regularium, qui uita degerent cōmuni, ab Apostolis prius ordinata. Vandalis deinde irruentibus, ac Carthagine capta, Hipponem obsidentibus, ægrotare cœpit, durante que morbo VII. Psalmos in tabula descriptos in pariete defigi iussit, quos contemplans adsiue meditabatur. Ante mortem ferè X. dies nullum ad se admisit, postulat que demum sacramenta, quæ dicitabat etiam sanctis uiris in extremo non negligenda. Migravit è uita anno ætatis LXXV. salutis CCCCXXXVII. præsulatus XL. obsidionis Vandalorum mense VII. Corpus eius ob barbarorum uastationem in Sardiniam translatum, usque ad Limprandum Longobardorū regem, qui anno DCCXXII per legatos à Saracenis id redemit, Papiæque constituit. Mensa est usus citra delicias copiosa, & argenteo cocleari, ac conuictoribus adhibitis domesticis, inter quos Possidonius in Africa Præsul rerum huiusmodi testis fuit. Eremitani ordinem suum ab eo fluxisse dicunt, in monte Pisano, dum in Africam rediret, à Simpliciano prius institutus. Edidit que Coriolanus eorum paulo ante generalis super hoc Apologiam, totum tamen apocryphum, nullusque author idoneus. Ordo autem Canonicus non tam ab eo institutus, quam renouatus. Ab apostolis enim in monte Sion exordiū sumpsit, qui post ascensionē ut ait Thomas II. II. q. l. XXXV III. de uitæ genere deliberantes, cōmunia inter se omnia, ac tria uota coram

Augustinus

Simplicianus

Valerius

De ordine canonico

deo statueret: qui ritus à successoribus, clericisq; omnibus diu diligentissime seruatus, fideq; postea deferuescente desitus, nunc quoq; in ecclesijs amplius XL. perseverat. Amictus est linea tunica, tantum uesti cuiuscunq; supperaddita, quam Iacobus Apostolus Præsul Hierosolymitanus, primus ex more Leuitico, ueterumq; sacerdotum sibi adsumpsit: post eum Marcus Alexandria: Posterius uero diuersis inter se factis conciliabulis, alij alia simul cum lineis indumenta corripuere, statutaq; condidere. Nouissime uero anno M. C. C. C. I. auctore Leone de Carate ciue Mediolanensi eiusdem ordinis uiro cœnobium S. Mariæ de Frigionaria Lucanæ dioceseos renormantes, Frigionariam cognominauere congregationē. Postremo Lateranensem Eugenius III. postquā eam probasset appellari mandauit: Nam eam basilicam annos propè D. C. C. C. antea tenuere, ex eaq; plures Pontifices, & uiri maximi prodierunt. Sed & S. Crucis, & Mariæ nouæ templa diu possederunt, mosq; fuerat ut qui titulis his cardinales præessent, ex eorum cœnobijs profitentes existerent. Deniq; nulla magis religio propagauit, cuius cœnobia olim in Europa ad IIII. milia DLV. in Italia DCC. Hodie autē uix LX. Nunc uiros percurram ex hoc ordine præclaros, in primis autē Pontifices XXXVII. inter q̄s Gelasi⁹ primus. Leo V III. Alexander II. Paschalis II. Lucius II. Alexander III. Inno. III. Honorius III. Cardinales amplius CCC. Sanctos uiros ad VII. milia & quingentos. Præterea Phridianus, cuius Gregorius III. Dialog. meminit. Is enim Vtoniæ regis in Hibernia filius, adolescens admodum Romam uenit, postremo Lucam: ubi præsul factus cœnobium excitauit, quod post obitum eius nomini dicatum fuit. Patri-
Prosper cius Hiberniæ Præsul, sub Cælestino primo. Prosper Præsul Reginus. Fuere ex his Domi-
Vgo de S. Victore nicus & Antonius Vlyxiponenſis, quorum alter postea nouum Præd. ordinem constituit, alter uero ad minores migravit. Vgo de S. Victore Parisiensis summus theologus sub Ho-
Follieto norio II. scripsit de sacramentis & alijs. Vgo de Follieto canonicus S. Petri Cordubensis, moribus itemq; literis clarus. Ricardus de S. Victore Paduanus patria, sub Anastasio III.
Guarinus MCL. Inter cardinales uero S. Guarinus patria Bononiensis, Præsul Prænestinus à Lucio
Pc. Damianus II. creatus, ætate annorum CX. moriens apud Præneste sepultus est. Petrus Damianus Præ-
Iaco. de Vi- sul Ostiensis sub Gregorio VII. quum aduersum suæ quieti statum prospiceret, bonis ac
triac cardinalatu se abdicans in cœnobium S. Mariæ Rauennatis unde exierat redijt, ubi & per
Vgo sancte decessit, anno MCXIX. operibus in Theologia plurimis relictis. Iacobus de Vi-
Iuo triaco sub Inno. III. Præsul Tusculanus, multa etiam scripsit, profectus & legatus cōtra Al-
 bigenses hæreticos. Vgo alius de S. Victore, Parisiensis, Tusculanus Præsul, celebris theo-
 logus. anno MCCCCXXXI. Iuo etiam ex eodem cœnobio cardinalis, magna uir fama
 doctrinæ. Est & in hoc ordine alia quoq; congregatio, quæ repente magnopere coaluit S.
 Seruatoris. Author Stephanus homo Bononiensis fuit, ord. eremitarum. An. MCCCCX
 Is enim quum rem inclinatham uideret, cum paucis eum sequentibus canonicum sumpsit
 gestamen, supraq; album cucullum, Gregorio XII. probante ac ad eum S. Donati de Sco-
 peto prope Florentiam migravit, ex quo An. Præsul Flo. Scopetinos eos uocat. Plura dein
 de cœnobia recepta: Sancti Secundi Eugubini, dono religiosi uiri Guidonis Feretrani pri-
 mi Urbini ducis. S. Seruatoris de Sylualacu prope Senam. S. Seruatoris Iconici Bononiæ,
 ubi miraculum uulnerati ab Hebræis crucifixi, ac sanguinem fundentis. S. Seruatoris Ve-
 netijs. In urbe uero S. Petri in Vinculis. Alia item congregatio S. Petri de monte Corbulo
 Florentinæ dioceseos nuper cœpta, tibiq; papa beatissime hoc anno confirmata. Hi hospiti-
 tia colunt, quanquam pauperes adhuc. Pullum humilem que cucullum linteis crassis que
 tuniculis superinduunt.

BENEDICTVS EIVSQUE ORDO MULTIPLEX.

BENEDICTVS patria Nursinus, primo Sublacū secessit, ubi ordinem Mo-
 nachorum cœptauit, in Italia primum, quem antea Basilus in oriente con-
 stituerat. Deinde quum à frequentibus adiretur, uitandæ gloriæ gratia Cali-
 num uenit, ubi templum Apollinis, Ioanni Baptistæ dedicauit, ad quem To-
 tilas rex Gothorum experiundi uaticinij gratia dicitur incognitus uenisse,
 seruo præmisso, cultu regio, ab eoq; patefactus fuisse. Quondā etiam dispensatori iussit, ut
 amphoram olei pauperi daret: quod quum ille ob olei charitatem neglexisset, amphoram
 postea plenam è fenestra præcipitari mandauit, ne quid sub tecto contra eius iussa seruare-
 tur, amphora deinde illa reperta fertur, ac pauperi tradita. Sororē habuit Scholasticam,
 cœnobio

Scholastica
 Maurus
 Placidus
 Tertullus
 Eutychius

cœnobio uirginum eiusdem ordinis præsentem, quam semel quotannis uisere solebat, relata & ipsa in Catalogum. Habuit item inter monachos ab initio Maurum & Placidum: hic Tertulli, ille Eutyhij senatorum filij. Placidus missus in Siciliam in eodem loco martyrium subiit. Maurus uero à Præsule Cenomanensi in Galliam ad ordinandum cœnobium aduersus, post multam in ea peregrinationem, prodigiâque facta, apud urbem Andegauensem in cœnobio S. Martini excessit, annos natus XCII. Fuit & alius huius nominis monachus cœnobij Boliacensis, cuius festum VI. Cal. Feb. celebratur, ut Ado testatur. Martyres item Mauri plures. Benedictus uero decessit Casini, ubi & tumulatus, unâ cum Scholastica sorore, anno DXVIII. Imperat. Iustino seniore. Cœnobium eius nomini postea dicatum, diuersorum principum liberalitate magnopere auctum fuit. Tertulli & Eutyhij primum senatorum, quos supra memorauimus. Deinde Gordiani Gregorij patris. Postremo Caroli II. Imperat. Hic enim dum à uictoria Saracenorum ex Apulia in Galliam rediret, secum Germani Præsulis Capuani corpus exportauit, ex eoque tantum digittum cœnobio Casinensi dono dedit. Huius nanque Germani Gregorius II. Dialogo meminit, dicitque Benedictum Casini morantem, eum Capuæ defunctum eadem hora nunciasse, uidisseque in cœlum euntem, fuisse testatum. In eius deinde honorem oppidum sub Casino ædificatum à Bictario abbate, ubi prius ædes sancti Seruatoris fuerat, quod ab irruentibus deinde Longobardis direptum, ac diruptum, simulque Bictarius interfectus fuit, in beatorum numero putatus. Ossa uero Benedicti ex ea calamitate in Galliam ad Floriacense cœnobium translata. Post annos uero CX. Casinense cœnobium à Penone quodam ciue Brixienti potentissimo, ut ait Sigisbertus, restitutum, & eadem ossa rursus eo ex Gallia relata sunt, ubi ante hos annos à cardinale Aragonensi resecta multis uidentibus fuisse. Tres erant arcæ, in duabus B. & soror, in tertia, ad pedes eorum Carolomanus Caroli Martelli filius, Caroli magni patruus, qui monachus fuit, Abbatisque iussu rursus in Galliam regni in pace constituendi gratia profectus, statim reuertit, tantâque fuit obseruantia, ut greges eius loci iussu pasceret, quapropter iure inter beatos connumeratur. Alterum Benedictum eodem ferè tempore memorat item Gregorius III. Dialogo, qui monachus XL. ab urbe lapide in Latio uiuebat. Totilas una cum cellula cremare, & deinde in clibanum ardentem includere tentauit, omnia frustra. Ad primum redeo. Hic monachos atros ab initio instituit, qui tanta felicitate coaluerunt, ut plurimæ ex eis postea familiæ cum uarijs institutis amicis emanauerint, Pontifices etiam XXXIII. fuerint, Cardinales CLXXXIII. Abbates insignes MDLXX. Hoc Casinense cœnobium religionis caput, cuius aureorum XL. mil. reditus fuere, urbibus, opibusque plurimis, si per tyrannorum rapinam licuisset, dominabat. Regna potius, quàm cœnobium, uir sanctus posteris reliquit, nimirum fortasse ignorans, non se tam pauperibus hospitium, aut Christi seruis ad diuina mysteria subsidium (uti sperabat) quàm clericis ac sacerdotibus ocium, atque luxuriam pariturum. Sed extrema dies hanc profecto sagenam discutiet. Horum igitur auaritiæ Casinenses nuper occurrentes, congregationi S. Iustinae se consociauerunt, quæ olim Paduæ sub Eugenio III. cœpit. Post Benedictum in Italia apud Spoletum in cœnobio S. Marci Eleutherius præfuit, amicissimus Gregorij, cuius ipse in III. Dialogo. meminit, dicitque eius precibus, quum ex syncope, ac stomacho laboraret, sabbato sancto ieiunium potuisse tolerare. Agnellus cœnobium rexit Neapolitanum, quod Gaudiosus Præsul ex Africa pulsus insecta tione Vandalica Neapoli constituit, ubi uterque iacet, & colitur. Meminit Augustinus. Columbanus ex Hibernia effulxit Gregorij tempore: ac Theodorici II. Francorum regis, quem quum liberius corripere, in exilium actus, sæpeque reuocatus, postremo post longam in desertis Galliarum abstinentiam, in Italiam ueniens, Bobiense cœnobium constituit. Huius discipuli plures: Gallus quæ in ordine literarum dixi. Eustasius. Agilus: qui uixit annis XCVIII. ac Columbano successit. huic uero Philibertus aulicus Dagoberti regis, qui cœnobio apud Rotomagum præfuit. His successor Vandegisillus, Ausbertus, Vifranus, uno ferè tempore, Teutonici omnes, ac nobiles, aulici regum Francorum Dagoberti, & Pipini anno DCCXL Vandegisillus comes erat palatinus, uirgini sponsæ quæ pactam habuerat persuasit, ut ambo se cœnobijs addicerent. Ipse ei præfuit, quod sumptu suo excitauit, de Fontanella uocatum Rotomagensis dioceseos, ubi ætate annorum XCII. persancte decessit. AVSBER. Tvs item aulicorum unus, Andragasina uirgine sponsa ob lepram superuenientem relicta,

Tertullus

Eutyhijus

S. Germanus

Bictarius

abbas

Penone

Carolomanus

Benedictus

alter

Hic bñ

Eleutherius

Agnellus

Gaudiosus

Columbanus

Gallus

Eustasius

Agilus

Philibertus

Vandegisillus

Ausbertus

- relicta, id maxime expetente: ea siquidem uirginum, hic uirorum cœnobijs se addicentes præfuere. Itaque Vandegifillo primum in cœnobio de Fontanella, postea uero in præsulatu Rotomagenſi Andoeno ſucceſſit. Poſtremo regi Pipino ſuſpectus, in exilium actus, *Vlfranius* ibi deceſſit, relatus inde Bellouacum. *Vlfranius* quoq; ex eadem aula Præſul Senonenſis factus, adſumptis S. Ausberto & quibuſdam ex eodem cœnobio comitibus ad Phriſios euangelium nunciatum profectus eſt: inde in Galliam reuerſus ſucceſſore ſibi Gerico facto, officio ſeſe abdicans in cœnobio ſupradicto monachum egit, ac ſepulchro Vandegifilli illatus eſt. Et quando amici omnes inter ſe fuere, de Lamperto, & Andoeno dicam. Hic in aula ſub molli cultu, cilicium nunc uocatum, ferebat. Deinde poſt annos aliquot regis Dagoberſi opera Præſul ſit Rotomagenſis. Profectus in Hiſpaniam plurimos ad fidem deduxit. Inde Rotomagum reuerſus ibi cum annis XLIIII. præſuiſſet, nonagenarius deceſſit. Huic *Ado* Ado, & Rado fratres item ſancti fuere: alter aula abcedens monachum egit, alter Rado regis theſaurarius perfeuerauit. Lampertus Præſul, & ciuis Traiectenſis, ſub Pipino item rege, pulſus ab impijs ciuibus. VII. annis in cœnobio latuit, deinde regis iuſſu reductus atq; ibidem ab eiſdem inimicis, quorum errores reprehenderat, interfectus, pro martyre colitur. *Aegidius* Aegidius poſtea inſecutus, homo Athenienſis, ac nobilis, qui ſub Carolo Magno in Galliam nauigauit, fuitq; biennio apud Arelatem cum S. Cæſareo. Inde ad Rhodani fluenta in loco deſerto duriffime uictitauit, cerua quadam ei diuinitus pabulum ſuggerente. Præfectus eſt demum cœnobio, quod rex ipſe cõſtruxit. Romam deinde uenit, unde & à Pontifice priuilegia ſui loci, & portas cupreſſinas cum imaginibus Apoſtolorum in Galliam retulit. *Berno* Berno Gallicus uir poſt hos apparuit. Anno DCCCCXII. ſub Conrado primo imperat. & Anaſtaſio III. ſedente. Hic author ſuit Cluniacenſium. Eſt enim Cluniacum locus in parte Gallia, quo ſuos monachos traduxit, cui ſucceſſit Odo ab eodem inſtitutus: *Cluniacenſes* tempore uero poſt Maiolus, patria Aruernenſis, Archidiaconus Maticenſis, ex morbo lumbis orbus, uiſum tamen pluribus prodigioſe reſtituit. Huius item ſucceſſor *Odo* Odilo, patria ex eadem, ſub Benedicto X. & Othone III. Hic dicitur diem pro deſunctis poſt ceſſitatem omnium ſanctorum inſtituiſſe. Huius & Vgo ſucceſſor, patria Auguſtodunenſis ſub Henrico II. imperat, cuius filium Henricum III. de ſacro fonte leuauit. Deceſſit die quo & Anſelmus Cantuarienſis III. Non. Julij. Et ij quidem omnes abbates inter ſanctos relati. Fuit & Ricardus, monachus Cluniacenſis, patria Pariſienſis, qui ſui temporis hiftoriam edidit, magis illiterate quàm inepte ſcriptam: Hadriani IIII. & Frederici Aenobarbi temporibus. *Gradimontenſes* Gradimontenſes teſte Vincentio libro XXXVII. emerſere an. MLXXVI per Stephanum Stephani hominem Gallicum ac nobilem ex Aruernia partibus. Is à parte Beneuentum ad Molonem, eius urbis Præſulem, uirum ſanctiſſimum miſſus, ut erudiretur: Benedicti ordinis inſtituta annis XII. probe didicit, inde diſcedens in Aquitaniam prope Lemouicos, ad montem, qui Muretum dicitur, anno ætatis XXX. paruum tugurium ſibi fecit: ubi pane, & aqua tantum cõtentus, lorica ſupra nudum corpus geſtabat, uili ſuperne amictu opertam, manſitq; tantum ſubdiaconus. Ex quo fama nominis multos ad uiſendum acciebat. Deceſſit annorum LXXX. Eius ſucceſſores poſtea diuinitus admoniti, locum Gradimontem uocatum, Mureto uicinum, occupauerunt: ubi templum conſtitutum, corpusq; eodẽ diui huius Stephani translatum. *Cartuſienſes* Cartuſienſes, ut Vincentius item ait, ex *Bruno* authoritate Sigisberti, anno MLXXXVI. ex Brunone patria Coloniẽſi canonico Cartonenſi inĩtium habuere. Hic cum cathedræ Pariſienſis ſcholæ præſideret, ac uidiſſet familiarẽ ſuum doctorem quendam ex mortuis clamantem: luſto dei iudicio damnatus ſum, eueſtigio relictiſ omnibus cum VII. ſocijs in locum deſertum ſeceſſit, qui Cartuſia uocabatur, ubi primum cœnobiũ fundauit, cum hiſ quibus nunc utuntur, uitæ inſtitutiſ. Inter *Vgo* ſocios Vgo fuit, idem & abbas primus Cartuſienſis, deinde Præſul Gratianopolitanus factus. Deceſſit ſub Inno. II. quem ex multis ærumnis contra tyrannidẽ tunc Petri Leonis deſenſitauit. Hic dicitur annis L. mulieris faciẽ nunquam uidere uoluiffe, eſt & in catalogo relatus. *Ciſtertiẽſes* Ciſtertiẽſes anno MXXVIII. ut ait Vincentius, ex quodã Ardingo Anglico prouenere, qui monachus in cœnobio Molifmenſi Lingoniẽſis agri, cum animaduertet in eo minime maiorum inſtituta ſeruari, Robertum abbatem impulit, ut Ciſtertium, locus cum in Burgundia deſertum, Cabilonenſis diocæſeos commigraret, Odone Burgundiaẽ duce, & Vgone Præſule Lugdunenſi, ac legato fauentibus, ubi uetere ordinis diſciplina renormata

renormata per sancte uixerunt, successoresque uiros complures clarissimos habuere. Rem Urbanus II. probauit. Robertus interea inter beatos putatus in eodem coenobio III. Cal. Maij decessit. Huic inde anno MCXIII. Bernardus abbas successit, Clarauallensi coenobio constituto, totius religionis decus, quem supra in ordine literarum adduxi. Præmonstratenses anno MCXX. in Lugdunensi diocesi in loco quem Præmonstratum uocant, apparuerunt, auctore Norberto quodam presbytero, natione Lotarigo, qui hoc arctissimum uitæ genus ex Augustini ordine queritans à Calisto II. impetrauit. Ipse autem postea Parthenopolitanus Præsul factus ibi decessit, successoremque coenobij abbatem habuit Vrgonem. Camaldulenses initium à diuo Romualdo habuere, anno MCXXXIII. sub Benedicto IX. Hic enim Rauennæ honestis ortus parentibus, & studijs liberalibus legitime imbutus, nihil potius habuit, quam uitam in secessu solitariam ducere, & quando Benedicti ritus laxos nimium uiderat, in Apennino locum instituit, in quo arctiore monachi disciplina exercebantur, montis frigore ac asperitate coerciti, uocauitque Camaldulensium eremum. Hinc plura per Italiam coenobia excitata, apud Parentium, apud Urbem ueterem, apud Spoletum. Item in Gallia. Decessit in eodem loco annorum CXX. ubi etiam situs. Habuit successores uiros claros, sed recentiore memoria: Ambrosium è porticu oppido Flaminia, qui ob literas, sanctosque mores, dilectus in primis Cosmæ Medici, cui opera sua dedicauit. Prodiit è schola Chrysoloræ, ac demum Latinis, Græcisque literis philosophiam, theologiamque adiecerat, quam obrem generalis lectus concilio Florentino interfuit. Vertit Laertiū: Ioan. Climacum, uitas S. patrum, Ephrem Syrum, Librum Chrysoctomi contra eos qui uitam monachorum uituperant. Scripsit quoque ipse de sacramentis, De. S. S. Epistolas que plures, quæ multos habent amatores. Eius iconica imago Florentiæ in eorum coenobio in tabella conspicitur. Vallisumbrosæ auctor Ioannes Gualbertus Florentinus, an. MLXXX. quem Gregorius VII. simul cum ordine probauit, & in catalogum retulit. Is enim patre Gualberto Florentino, quum inimicitias ob interfectum fratrem cum ciue quodam gere- ret, eique apud ædem S. Miniatis ad montem cum armatorum manu occurrens, formidinem incuteret, illico supplicem eundem, ac ad genua ueniam orantem, impune Christi causa, ac illæsum abire permisit: statimque idem ingressus templum, ac crucifixum, ante cuius simulachrum orabat, aduentem, & quasi facti gratias agentem, ipse cum cætera multitudine manifesto conspexit. Quo prodigio attonitus relictis omnibus, eiusdem loci coenobio se addixit: quod cum simoniaca corruptione, sicuti reliquam urbem & penè omnem Italiam, labefactatum conspiceret, instigante deo, in eum locum, ubi Vallisumbrosa dicitur, iuxta Apenninum secessit, uitaque disciplinam sub norma S. Benedicti, & amictum Veneto colore, quibus nunc utuntur, instituit Alexandro II. probante. Decessit anno. MLXXXIII. relictusque inter sanctos à Gregorio VII. ac demum à Cælestino III. Signa sanctitatis uaria prodigia monstrauit. Inter quæ olim dicitur, dum apud Septimense coenobium contra simoniacam labem concionaretur, ut ostenderet eam maxime deo inuisam, ignem in medio succensum, spectante populo, iussit monachum nudis pedibus prodigiose incolumem transire. Brachium quoque ipsius hodie apud uallem umbrosam lymphatos curat. Sunt & alia innumera, quæ in uolumen redacta homo religiosissimus Blasius Melanefius Florentinus eius ordinis generalis, ac in pristinam obseruantiam hoc tempore restitutor, mihi tradidit, simulque sanctos uiros, & loca plurima commemorauit, iam inde uiuente adhuc auctore per orbem sparsa. Inter quæ S. Saluij in Mosceta. S. Petri in Razolo. S. Pauli. S. Cassiani in Scalario monte: Passiniani, ubi corpus ipsius Ioan. in ualle Pesæ. S. Reparata in Flaminia. Inter uiros autem catalogo adscriptos ante omnis effulxit Bernardus Florentinus, ex Vbertorum familia, ordinis item generalis, quem ob morum, ac doctrinæ famam Urbanus II. quanquam sæpe aduersum, ac renuentem, tandem ad se uenire coactum S. R. E. cardinalem S. Chrylogoni fecit, qui humilitatis antiquæ memor, se dominum appellari ueluti cæteri, minime passus, fratrem Bernardum uocitari uoluit. Missus deinde à Paschale Pon. Patrem ad hæresim quandam tunc inualescentem tollendam: Præsul eius urbis illico est à populo lectus, ubi postremo anno. MCXXXIII. in domino decedens, in hunc diem quiescit à cunctis adoratus. Sed & alter quoque eiusdem ordinis, & dignitatis, beatus conscribitur. Petrus is qui à Ioan. per medios ignes transire iussus fuerat, custos ab initio pecoris inter monachos factus, ex uilissimo officio ob uirtutem abbas Fucetiensis factus, deinde ad cardinalatum

Bernardus
Præmonstratenses
Norbertus

Vgo
Camaldulenses
Romualdus

Ambrosius

Vallisumbrosæ
Io. Gualbertus

Bernardus

dinalatum usq; prouectus est. Fuere item alij Rustic⁹, Benignus, Acto, Præsul Pistoriensis, Thesaurus Papiensis, è gente Becaria, abbas Vall. qui Florentiæ partibus Gib. & Guel. uigentibus martyrio adfectus fuerat. Albertus Torellus. Benedictus abbas Tripolensis. Benedictus item cremita apud Cultum bonum. Inter uirgines uero, Humilitas, quæ cœnobium extruxit S. Ioan. Euangelistæ Florentiæ extra portam Fauentinam, simul cum eius comite Margarita. Item Verdiana è castro Florentino, cui uenerabile cœnobium Florentiæ dictum est. Berta quoq; & aliæ nonnullæ. Humiliati: Anno M X V I I. Mediolanenses extiterunt, quidam ab Henrico III. imp. exilio multati, quos calamitas deo propinquos, iustitia, & uitæ abstinentia, simul cum eorum uxoribus fecit, labore manuum uicuitando, ac lanariam facitendo, ex eaq; pauperes iuuando, tum reliquo tempore diuinis laudibus inuigilando. Reuersi demum ab exilio pristinam tenuerunt uitæ formulam, separato coniugio, & amictu alio sumpto, quo nunc utuntur, semimonachos quodammodo agentes: Innocentio III

Humiliati

DOMINICVS EIVSQVE ORDINIS VIRI. (probante.

DOMINICVS natione Hispanus, patria Calaguritanus Mendicantium ordinem primum instituit. Quatuor enim sunt: hic qui prædicatorum dicitur, Minorum, Eremitarum, & Carmelitarum, sub ord. omnes Aug. præter minores. Suo autem tempore in primis parem se præstitit uitæ abstinentia, simul & doctrina. Nam adolescens philosophiæ, theologiæq; Valentie dedit operam, quo tempore dicitur humi cubitasse, ac decennio uino abstinuisset, stomachi deinde gratia medico suadente meri paululum lymphæ adiecit. Receptus deinde ob indolem præclaram à Didaco Præsule Oxoniensi inter canonicos regulares, quos ille regebat, cæteris præfuit:

Albigenses

cum eoq; ad resistendum Albigensibus hæreticis in Galliam pedibus profectus est. Erant enim Albigenses populi prope Tolosam, X C V. erroribus ab orthodoxis deficientes, contra quos Innocentius III. Gualonem diaconum cardinalem, ac legatum, tum iuris scientia præstantem misit X I I q; cum eo abbates, Præsulesq; nonnullos. Armis tandem expugnati fuere. Dominicus iam fama ac meritis clarus Romam uenit: ab Honorio III. sacri palatii magister primus creatus apud S. Sixtū prius cū socijs habitauit, deinde apud S. Sabinam, ubi adhuc sacellum monstratur, in quo ordinem confirmari obtinuit. Decessit Bononiæ anno M C C X X I. Ibidemq; sepultus. Post eum Iordanes inter Saxones natus theologus Parisiensis generalis factus, silentium mensæ instituit. Adsiduas ad deum preces cæteris omnibus anteferebat. Perijt in mari dum sepulchrum Dominicum petit, corpus deinde ad litus eiectum, ac tumulatū, ipse inter beatos connumeratus. Ramundus Barcinonensis, theologiæ iurisq; pontificij peritissimus, Bononiæ profecit, & docuit, unde Gregorio I X. aduersus decretales quæ sparsæ fuerant in uolumen coegit, quo utuntur hodie. Scripsit quoque summam uocatam de pœnitentia & sponsalibus ualde probatam: pro quibus meritis oblatum ei præsulatum Tarraconensem constantissime recusauit, sæpe dicitans, se salubrius ac securius subesse, quàm præesse: missione demū flagitata se in patriam recepit, ubi omnium consensu generalis creatus est, quo magistratu quum eum biennio gessisset, ueniam ac requiem petens, se sponte abdicauit, ac priuatus, & uitæ sanctitate, & cōsilio cunctos iuuauit. Ioannes Germanus natione, officium ægre ac Gregorio V III. impulsore, uix subiit, cum pauloante præsul Bosnensis fuisset, ac ut sanctius ageret, & ætius, præsulatu se abdicauerit, relatus & ipse inter beatos. Umbertus Viennensis theologus Parisiē. rem suscepit, post

Iordanes

Ramundus

Umbertus

Albertus

Magnus

Thomas

Aquinas

annos deinde I X. officio & ipse quietis gratia se abdicauit. Horarum modum, quo nunc ordo utitur, instituit, ac libros plurimos de uita religiosorum edidit. Albertus Magnus, natione Germanus, ut philosophiæ tutius uacaret, præsulatus se quoq; Ratisponensis officio absoluit: eius opera uulgo notissima. Thomas Aquinas natus è comitum Aquinatum pro patria puer annorum V. Casinensis cœnobij monachis curæ traditus est, ubi & prima literarum rudimenta suscepit. In scholis condiscipulis ridiculus erat, bosq; appellatus quod semper taceret, audiretq; tantū: ex quo audita uox cœlitus, hunc bouem mugit⁹ quandoq; per uniuersum orbem editurum. Ordinem Prædicatorū ætate annorū XIII. est ingressus, qd à Ioan. quodā eius ord. magistro educatus esset, quo & Parisiū theologiæ gratia ductus est, inde Coloniā profecit⁹ ad Alberti Magni famā, quæ multos audiuit annos, profecitq; adeo ut Parisiū reuersus statim baccalarius quanq; inuitus sit factus, coepitq; tūc primū pfiteri, ac lit

et libros Sententiarum enarrare. Deinde magister creatus post multos & scriptitando & le-
 citando exantlatos labores dum Romam petit, Gregorij X. iussu, in itinere apud cœnobium
 fossæ nouæ in morbum incidens excessit anno ætatis XLIX. salutis M. CCLXXVII. Sum-
 pturus ad extremum eucharistiam, dominum Iesum flendo rogabat, ut ea quæ de ipsius my-
 sterijs, deq; uniuersa ecclesia sancto spiritu instigante scripsisset, si minus recte fuissent, ueniam
 tribueret, eaq; omnia ecclesiæ iudicio sacrosancto permisit. Inter sanctos à Io. XXII. unà cū
 altero Thoma Herfordensi Præsule, in Angliâ summo theologo relatus est. Fuit item alius *Thomæ alij.*
 Thomas Branduandinus Anglicus egregius theologus, scripsit de Casa dei contra Pelagia-
 nos, & alia quædam. Emicuit anno salutis M. CCLVII. Guilielmus Durandi speculum iu-
 ris & rationale diuinorum condidit: Præsul item in prouincia ac thesaurarius Piceni sub Io.
 XXII. ubi Durantis castrum etiã extruxit. Durandus scripsit in Sententias commentarios, *Durandus*
 Thomæ Aquinatis, cuius ferè tempore fuit, prius adsertor: deinde quadam palinodia impu-
 gnator, uerum à quodam postea huius etiã ordinis, qui Durandellus uocatur, palam impu-
 gnatur. Sic exorsus, Existimasti quod ero inique tui similis, arguã te, & statuã contra faciem
 tuam. Petrus de Palude Gallicus in li. Sententiarum, an. M. CCC. Barptolemaeus Pisanus Pisa-
 nellam opus notissimũ, anno M. CCCXXVIII. Rainerius itẽ Pisanus circa eandẽ ferè *Petrus de*
 materiã laborauit, operibusq; suis titulũ non inscripsit. Vincetius Gallicus patria Beluacensis *Palude.*
 quatuor ingentes libros quos specula uocat. Primũ de naturis rerũ. Secundum de moribus. *Vincetius Be-*
 Tertium de diuersis rerũ doctrinis. Quartũ historias omnis complectentẽ, quem rursus in tris *luacensis.*
 magnos codices diuisit, ubi ab initio usq; ad sua tempora narrat, annũ M. CCLX. Landul-
 phus Columna Romanus haud diu post Vincentiũ historiã ab initio mudi usq; ad sua tem-
 pora: Martinus pœnitentiarius urbis, patria Carsulanus, quam Cascinã uocant, chronicam
 scripsit, quam Martinianã uocant, Io. XXII. tempore. Iacobus è uoragine Præsul Genuen-
 sis sanctorũ historiã M. CCC. Petrus ex oppido Clodiensi: item aliorũ sanctorũ ab Iacobo
 præteritorum historiã. Gratiadeus totius logicæ summã. Erueus item in logicam & philoso-
 phiam. Vbertinus Florentinus Præsul Pistoriensis in Metaphysicã. Ioannes Genuensis ingens
 dictionariũ uulgo notissimum, quod Catholicon uocat. Guilielmus Peral Gallicus cõmen-
 tarios maximos de uirijs & uirtutibus, qui uberem materiã concionantibus suppeditant ab
 Ia. postea de uoragine, quẽ supra nominauĩ in epitomen redacti. Inter hos in eodẽ ordine ui-
 ri sacerdotio magni suere. Pontifices primũ duo, Petrus Tarantasiensis theologiæ professor,
 qui Inno. V. fuit: scripsit in epist. Pauli, in li. Sententiarum, præterea Thomæ Aquinatis opera
 epitomauit. Nicolaus Taurisanus sanctitate clarus, q. Benedictus XI. sepultus Perusia. Car-
 dinales item, XXIII. Vgo de scõ Caro prouinciæ Galliæ theologiæ professor. TT. S. Sabi-
 na: sepultus urbe uetere. sacros libros omnis utriusque legis enarrauit separatimq; psalmos.
 Annibal de procõsulibus Romanis, magister S. Palatii, sepultus item urbe uetere. Robertus *Latinus*
 episcopus Portuensis theologiæ professor Anglicus: sepultus Viterbij. Latinus Ro. è fami-
 lia Fraiapanũ episcopus Ostiensis, profectus in Hetruriã legatus, pacẽ inter Guelfos & Gibeli-
 nos cõposuit: sepultus Romæ in aede Mineruæ. Vgo è Belliciono prouinciæ Galliæ, theolo-
 gus episcopusq; Ostiensis: sepultus in aede Sabina, an. M. CCCXC. Nicolaus Praten-
 sis theolo- *Nicolaus*
 gus & episcopus Ostiensis, sagacitate animi, rerumq; experiẽtia insignis, missus de pace le- *Pratenfis.*
 gatus à Bonifacio VIII. Florentiã rebus infectis redijt: sepultus Auenione. Vuilelmus An-
 galicus. TT. S. Sabina: sepultus Londini. Gualterius Anglicus TT. S. Sabina, Eduardi regis
 Angliæ cõfessor: sepultus Genuæ. Theobaldus ex Angliæ prouincia theologus TT. S. Sabi-
 na. Nicolaus è prouincia Galliæ, confessor Philippi regis Gallorum: sepultus Lugduni. Mat-
 thæus Vrsinus theologus in aede Mineruæ. Gerardus Tolosanus generalis ord. TT. S. Sabi-
 na: sepultus Tolosã. Io. Morlandinus prouinciæ Tolosã generalis TT. S. Sabina: sepultus
 item Tolosã. Nicolaus è prouincia Aragoniæ theologus: sepultus Maiore. Philippus Ro.
 pœnitentiarius TT. S. Sabina. Nicolaus Caracciolus Neapolitanus. Io. Casanoua prouin- *Io. Casanous*
 cia Aragoniæ theologus TT. S. Sixti: sepultus Florentiæ in aede S. Mariæ Nouellæ. Ioannes *Io. Dominici*
 Dominici, patria Florentinus, Cardinalis Ragusinus, annorũ XVIII. ordinẽ ingressus lite-
 rarum penitus ignarus adeo profecit adsiduo studio, ut more Augustini per se omnis ferè di-
 sciplinã comprehēderit, ut ipse in quodã libro ad Colutiũ testatur. Scripsit in sacros libros.
 Cõcionator egregius. Missus deinde Romam à Florentinis post mortẽ Innocentij VII. ad
 cõcordiam Cardinalibus suadendã, in patrũ quoq; numerũ ipse à Gregorio XII. tũc electo
 S Pontif.

Pont. cooptatus, simul & Praeful Ragusinus creatus est. Interfuit & concilio Constantiensi. In de à Martino Pont. statim in Boemiam ad haeresim extinguendam missus, cum res minime successisset, in Pannoniam ad Sigismundi Imp. opem confugit, ubi paulo post decessit: sepultusque in aede S. Pauli primi eremita. Ioan. de Turrecremata Hispanus magister S. Palatii T. S. X. I. f. tēpore & ipse Constantien. concilij, scripsit in Psalmos, uitaē alioquin abstinentia praecipua. Et hi quidē Cardinales. Inter sanctos quoque relatus Petrus martyr patria Veronensis, concionator egregius. Dum iter faceret in Trāspadana, ab aemulis quibusdā hereticis interficit. Anno M. C. C. L. II. sub Innocentio III. à quo in catalogū relatus est. Vincentius Valentinus item à Calisto III. Is enim anno M. C. C. C. X. V. ledente Martino decessit septuagenarius: in singulari abstinentia dum uixit, semel in die uescibat: fuit & in sermonibus toti hispaniae clarus. Antoninus Praeful ciuis Florentinus, cuius & opera, & uita uulgo iam nota, sub Cosmo Medice, per quē promotus fuerat, decessit in beatorū numero: omnibus prius distributis funeri sumptus defuit. Neptem, quae se humili loco natū diceret, mulioni cum exigua dote locauit. Catharina Senensis eiusdem ord. commemoranda, quae admodum puella domo egressa paterna Romā Christi gratia profecta: causa fuit epistolae ad Gregoriū X. I. scriptis & peregrinatione sumpta, ut ille Romā rediret. Scripta eius simul & dicendi prudentia cum magna theologorum doctrina conferri possunt. Decessit in urbe anno aetatis XXX. ac in aede Mineruae loco celebri sepulta, postremo à Pio II. in catalogum relata.

FRANCISCVS EIVSQUE ORDINIS VIRI CLARI

FRANCISCVS Alifinas humili ortus loco, patre Petro Bernardino mercatore, qui quae ad Fracos penetrauerat ob merces, id filio nomē indiderat, eodem quo Dominicus tēpore, eius iunctus amicitia fuit. Tanquam nouū sydus in terris apparuit teste Bonauentura, qui eius uitam exequitur. Conseruatoris nostri fere per omnia typum gessit. Genesis eius, futuraque sanctitas prauiſa parētibus. Anno X. V. III. pastorale sumpsit habitū, nudis pedibus ambulans, Romā uenit, ubi ad fores basilicae Petri inter mendicantes rogator sedebat, ulcerosos exosculabatur, ut qui prius patrimonium omne diuiserat. Quadriennio in eremo, saltibusque ferarū uictitauit. Inde diuina instructus sapientia XII. sibi comitibus electis, prolapsos ad uitia iam dudum populos concionibus, adhortationibus, prodigijs ad nouū ordinē, uitaque abstinentiam prouocauit. Ad extremū dominicis stigmatum uestigijs in corpore perlati, decessit quadragenarius, Alifin, an. M. C. C. X. V. VII.

Helias No. Octob. ubi & sepultus, ac ei templū nobile sine materia ulla dicatum, ex aere collato Heliae comitis eius praecipui solertia, diligentiaque. Hic enim Helias biennio antequam F. decederet, Vicarius institutus publice fuerat, quasi Generalis Francisci, qui omnino magistratū recusauerat, nec alius creandus, dum uiueret, ob eius reuerentiā uidebatur. Igitur defuncto Francisco, Helias cum esset doctrina, ingenioque, ac rerū experiētia praestans: superbo tamē animo, atque intolerabili, eoque propterea posthabere, Ioan. Florētinus uir sanctus successor creat: qui paulo post uides Heliae turbas, Gregoriūque I. X. Pon. ei fauentē, se sponte abdicauit. Helias interim in conciliū fratrum centuriatus uenit, clauſas sibi portas effringit, ac uiciniū suorum in locū pristinum restitutus, Gregorio probante fuit. Illi rursus conuenientes paulo post eum deiecerunt, & Albertū Pisanū uirum tunc clarū, Gregorio etiā probante, surrogauerunt. Ille ad Fredericū II. Imp. confugiens, eius auctoritate multas ordini turbas excitauit. Quāobrem ab Innocentio III. sacris interdictus, paulo post Cortone grauiter agrotauit, praeteritorumque poenitens ueniā ab eodem Pontifice meruit, ex uaticinio Francisci, qui saepe illum castigauerat, ac praedixerat, ex praescito praedestinatum precibus ad deū reddidisse. Foreque propterea ut ille quandoque ab errore desisteret. Auctus exinde paulatim ordo, ut cunctis postea multitudine uirorum praestiterit, & sacerdotio, & doctrina, & sanctitate praecellentium, ut nec ei cardinalis Armacani Aueniōe in consistorio uehemēs nocuerit insectatio, an. M. C. C. C. L. VII. dicentis turpe esse Christianis sponte medicis esse. Pontifices tres primū fuere. Nicolaus III. qui & Hieronymus Asulanus, Alexander V. qui & Petrus Cretenſis natione, Xistus III. qui & Franciscus de Ruue re Saouonensis. Quorum duo ultimi summi etiā theologo extitere. Cardinalium uero turba ingens. Inter quos Bonauentura praepollet. Hic ex oppido Balneoregio ob eius uirtutem & nobiles commentarios ab eo editos in patrum numerū ex generali à Gregorio decimo relatus est. Habitum quo nunc utitur instituit, cum prius pastorali modo incederet. Dum priuatus esset, ne gratis uictitaret, sacros aliquos libros scriptitare solebat, ac custodi tradere mercedis loco uendandos.

mundandos. Postremo à Xisto IIII. in catalogū relatus fuit. Eius postea libros epitomauit
 Guillelmus Fulginas eiusdem ordinis. Matthæus de Aquasparta item Cardinalis à Nicolao
 IIII. factus, scripsit indices siue pinaca ex ordine literarum, in libros Sententiarum. Ab eo
 dem & Bentiuenga Tudertinus. Vitalis de Furno, Cardinalis à Benedicto XI. factus, anno
 M. C. C. IIII. Quo etiam tempore rex Armeniæ Ioannes dimisso regno nepoti suo Leoni
 professus ordinem minorum est. Quo habitu etiam in Turcas tunc aduersus uenientes pu
 gnans occubuit. Ex quo in Aquitaniā translatus clarere prodigijs dicitur. Bertrandus item
 de Turre nobili Mediolanēsiū familia, q̄ sermones quadragesimæ cōposuit, & Petrus Au
 reolus Præsul Aquensis ab eodem Pont. in patrū etiam numerum relati. Tresq̄ uno tempo
 re fuere Cardinales, Vuilielmus Furnerius ab Innocentio V. Marcus Viterbiensis ab Vrba
 no promoti ad eundem ordinem. Quo tempore Iacobus Florentinus & Guilelmus Campa
 nus apud Saracenos martyriū subierunt. Sed paulo supra hos Benedicto XI. sedente qua
 tuor alij eundem felicem exitū sunt adsecuti, Thomas Tollentinas, Ia. Paduanus, Petrus Se
 nensis, & Demetrius conuersus siue laicus eorum interpres. Alexander autem de Ales, qui
 tot monumenta reliquit ingenij: statim post Franciscum apparuit. Et longe post eum sedete
 Nicolao IIII. Alexander de Alexandria Italiæ Generalis, qui in libros quoq̄ Sentētiarum
 scripsit: sepultus Romæ in ara cœli. Alexander de uilla dei, qui doctrinale edidit, appellatus.
 Ramundus ex prouincia Prouinciæ generalis ordinem sororum de pœnitētia uocatarum,
 quem Franciscus olim instituerat, ut à Nicolao IIII. tunc Pontifice probaretur, impetrauit.
 Deinde cum à Bonifacio VIII. ad sedem Paduanā promoueretur, pertinacius reuult, se im
 parem oneri dicitando. Ille uero in malam accipiens partem. At inquit, multo magis impar
 uideris officio isti tuo: quare eo deiectus est, cum utilis maxime uideretur. Hoc tempore ca
 pta Ptolemais à Saracenis, uirginesq̄ S. Claræ quæ ibi aderāt in cœnobio, se mutuis uulneri
 bus uultibus scœdauerunt, ut ab hoste spernerentur. Quare ad unam omnes interfectæ. Gual
 terius Burgensis minister Turoniæ, quem ob sanctitatē prodigijs clarere dicunt, magnumq̄
 as alienum benigne pauperibus faciēdo contraxisse. Cum summus esset theologus, multa q̄
 scripsisset, ac inuitus Præsul Pictauiensis crearetur, uenit in litem pro iure ecclesiæ suæ, cū Præ
 sule Burdegalensi, qui paulo post Pontifex creatus nomine Clementis V. hunc aduersarium
 suum præsulatu deiecit. Quare Gualterius cum hanc iniuriā æquo animo tulisset, moriens
 corpore huiuscemodi chirographum imponi iussit. Ad iustū dei iudiciū appello: quod Cle
 mens cum legisset, dicitur expauisse. Præter hos uiri doctrina clari. Io. Scotus, An. M. C. C. C.
 qui scholam eo tempore Parisiensem magnopere illustrauit. Stilis discipulorum dicitur con
 fossus, nec satis de ipsius sine ueritas comperta. Cuius famam propè consequitur discipulus
 eius Franciscus Maronis. Guilelmus quoq̄ Okam temporibus ferè illis effulsit, cuius logica
 magno est in precio. Ricardus de media uilla. Michael Cesenas. Nicolaus de Lyra è Iudæo
 ram secta ad fidem conuersus sacros omnis libros enarrauit, Io. X. XII. sedente: quo tempo
 re Gerardus Odonis generalis multis editis commentarijs claruit in prouincia Aquitaniæ,
 sub quo alter Gerardus uir quidem idiota, uerū sanctitate notissimus. Is è Valentia oppido
 Padi oriundus, & familia Cagniolorū non infima, adolescens annos X. post obitum patris
 mariti ex podagra laborātī, adstitit, qua defuncta omnibus ommissis ac distributis, in peregrina
 tione uaria, uitæq̄ abstinentia maxima, aliquot annos consumpsit. Demum iam quadra
 genarius ordinē professus habitu cōuersi siue laici annos XXXV. persanctē perseuerauit.
 Decessit Palermi, anno M. C. C. C. L. ubi & sepultus. Viuēs signa plurima sanctitatis ostēdit,
 lymphatos morbisq̄ alijs oppressos curando, ac futura prædicendo. Sed quando ad hoc ge
 nus peruenimus, cōmemorandus Antonius Vlyssiponensis è comitibus Francisci, qui Pa
 dia decessit, ubi templum ei nobile dicatum. Bonauentura supra dictus. Ludouicus Præsul
 Tolosanus Caroli II. regis Siciliae filius. Bernardinus Senensis à Nicolao V. in Catalogum
 relatus. Is collapsum ordinem, in frugalitatem obseruantiamq̄ pristinā reduxit. Adeo, ut po
 stea cum Antonius de Rusconibus, natione Transpadanus Generalis crearetur, Obseruan
 tium partes alterum sibi delegerint. Res ad Eugenium reiecta, uicarius Generalis separatim
 obseruātibus datur cum potestate generalis. Sed nostra memoria huius & ordinis & seculi
 felicitate huiuscemodi uirorū bonum numerū uidimus, qui & exemplis optimis, & concio
 ribus aures, & corda fidelium tenuerunt, sedesq̄ nunc beatorum possidere existimantur. Ia
 cobus Picens, Ioannes Capistranus, qui à Pannonijs ualde colitur, quos erudiit per interpre
 nus.

ANTHROPOLOGIA

Michael tem cōcionando Michael Mediolanen. uehemens in sermonibus. Cherubinus lege Spoleti
Cherubin. nus ex Eubœa oriūsus. Antonius Vercellēsis. Bernardinus Fertinus. Angelus de Clauasio,
Antonius qui Summā angelicā uulgo notissimā edidit. Amodeus Hispanus, quē ego magnopere ob
Bernardi. seruabam. Is tantū Generali obtemperabat, cætero reliquis obseruantibus similis, tertīā quan
Fertinus dam familiam instituit, Cœnobiacq; plura trans Padum, tum in urbe Roma eo more excita
Angelus uit. Ipse autem sola amictus tunica nudis pedibus ambulabat: pane & aqua semel die uesce
de Clau. batur post horam nonam statim post sacrificium, quod Xysti concessione Pontificis differe
Amodeus. bat. Duas post hæc horas adeuntibus audiendis, reliquum tempus precibus diuinis sub ca
 uerna montis immorando tradebat. His autem omnibus Robertus ex Alecio Apuliæ oppi
 do præferendus erat, si per eius uitæ cœptiq; propositi inconstantia licuisset. Nam adolescēs
 admodum cōcionari cœperat, tanta eius eloquētiā, morumq; admiratione, ut omnes in ea
 dem arte & pronunciationem, & gestus eius imitari conarentur procemiandi, exclamandi,
 cōmiserandi, digrediendi, epilogandi. Nouus quasi orator diuini uerbi modum seculo mon
 strauit. Trecentos persuadendo ad hunc ordinem deduxit ut ipse testabatur. Matronarum
 deinde certatim eum adeūtium concursu atq; libidine paulatim illectus uesanus cœpit esse.
Clara uirgo Præsul postremo factus in patria, senex inter cōcubinas decessit. Clara uirgo Assinas Fran
 cisci quē maxime obseruabat & disciplinam & uitæ genus æmulata, similem inter mulieres
Helisabeta ordinem instituit, quem Alexāder postea quartus probauit, ac ordinī minorum subiecit, in
 quo plurimæ postea profecere, inter quas Helisabeta Pannoniæ regis filia post uirum defun
 ctum. Sanctia item Roberti Siciliæ regis relicta, quæ plurima etiam eius ordinis Cœnobiac
 cōstruxit, uiri exemplum secuta, qui moriens Minorū amictum induit: sed ipsa felicius, quæ
Clara alte uiuens professa est. Clara item altera uirgo, ordinis Eremitarū Augustini, sanctitate claruit
ra. apud Montēfalcum Umbriæ oppidum, anno M. C. C. C. Sororum quoq; de poenitentia uo
 catarum disciplinam & instituta à Francisco quondam ordinata Nicolaus IIII. probauit.

EREMITARVM ORDINIS VIRI

DE INCEPS Eremitarum uiri, qui tertū inter mendicantes obtinēt locum. Hi
 ab initio, ut ait Io. Andrea ex pluribus ordinibus, ac Eremitis, simul in unum
 coacti, sub Augustini ordine, cum baculo, & zona pellicea Alexandro IIII. ac
 S. Bonauenturæ eius legato probati fuere. Inter eos autem qui huic uitæ gene
 ri initia dederit Guillelmus, quē alium alij tradunt: apud plures uero Aquita
S. Guillelmus niæ dux fuit, anno ferè M. C. L. V. III. sub Eugenio III. diuini Bernardi præceptis eruditus, reli
 ctis omnibus Romam uenit. Idemq; tolerantia gratia loricam cum triplici indutus cathe
 na Hierosolymā petijt: deinde S. Ia. oraculum in Hispania, rursusq; inde Hierosolymam, ubi
 à Saracenis captus, pauloq; post dimissus, ac reuertens in insulam Hetruriæ proximam ad
 plucuit, apud quā in loco deserto aliquandiu substitit, eremitarū modo in saltibus proximis
 durissime uictitando. Post hæc Romam repetijt, inde Centūcellas uenit, inde Ariminū, po
 stremo in patriam reuertens multis ordinatis simul & cōstructis Eremitarū cœnobijs, extin
 ctus est in magna populorū ueneratione, adeo ut successores Guillelmitæ cœperint uocari.
 Fuit & alter Guillelmus Præsul Bituricensis Imp. Philippo M. C. L. X. X. X. I. prius monachus
Guillelmus Gradimontensis: deinde Abbas cœnobiij Carolacensis. Postremo Præsul, in Catalogum ab
Præsul Bitu. Honorio III. relatus: ut author Vincētius. Ioannes Bonus Matuanus, anno M. C. C. X. X. II.
Ioan. Bonus uixit in Æmylia, magna sanctitatis fama, ubi cœnobiac plura eiusdem ordinis instituit. Dein
Mantuanus de in patriam reuersus in cœnobio prope mœnia à ciuibus cōstructo, usq; ad extremū uixit:
Nicolaus Tol relatus inde post mortē in urbem. Nicolaus Tollentinas, an. M. C. C. X. C. III. abstinentissimus
lentinus. omniū sui tēporis, pane & aqua semel in die tantum uescebatur, ab omni procul ocio uerbo
Egidius Ro. rumq; uanitate: ab Eugenio III. demū in Catalogū relatus. Egidius Ro. & ut quidā est au
Vgolinus Vr thor, è Columnensiu familia, generalis: deinde Præsul Bituricēsis fulsit è schola Parisiensi sub
beueteranus. Martino IIII, cuius opera uulgo notissima. Vgolinus Vrbeueteranus Patriarcha Cōstanti.
August. Sicu. docuit etiam Parisij: scripsitq; sub Nicolao IIII. Augustinus natione Siculus generalis, iuris
 scientia præditus. Antea siquidē Manfredi Siciliæ regi familiarissimus, eiusq; consilij adhi
 bitus fuit, quo extincto ord. professus, generalisq; factus, paucis post annis officio se abdicauit,
 locumq; in recessu quodā prope Senam petijt, ubi scriptitando, & lectitando, usq; ad ex
August. An tremum per sancte uixit, interq; beatos colitur Senæ. Augustinus alter Anconitanus plures
conitanus. & utiles cōmentarios reliquit, inter quos de ecclesiastica potestate ad Io. X. X. II. uitæ præte
 rea

rea integritate, & abstinentia clarus: quapropter in beatorū & ipse numero recensetur. Ia. Vi
 terbiensis præsul Neapolitanus aliquantulum tempore superior, scripsit etiā plura, tum de
 Christiani regimine ad Clementē v. Bonauētura Paduanus, ē Generali, Cardinalis S. Cæci
 lia factus, sub lo. xxij. doctrinā sanctitatē adiecit, ut q̄ pro martyre ferē colatur, à Carrariēsi
 principe sagitta peremptus, dum ecclesiā libertatē cōtra tyrannos tuetur. Henricus de Vri
 maria, inter beatos & illi putantur uitæ meritis uulgo cognitis, Vitus Pannonius, & Philip
 pus Placentinus. Simon Carfulanus patria quam Cascinā nunc uocant, emicuit sub Grego
 rio xi. doctrinā, scriptis, & uitæ integritate in magna quondā Florētiā opinione, ubi & cœ
 nobiū uirginū sui ordinis excitauit. Greg. Ariminēsis generalis sub Benedicto xi. Parisij pro
 fecit, edidit utilia complura. Thomas Argentinen. patria, natione Germanus Generalis post
 eum creatus, scripsit plura & optima quibus maxime Germani utuntur. Henricus quoq; de
 Vrimaria doctor Parisien. & Hermannus post eum multa scriptitarunt. Gerardi duo, alter
 Senensis, alter Bergomēsis patria, Præsul Sauonenis sub Clemente v i. uterq; doctissimus,
 scriptioniq; utilis. Posterior etiam Bergomi ubi decessit, beatorū honoribus colitur. Guiliel
 mus generalis ob doctrinā, & animi uirtutem ab eodem Clemente Præsul Nouariensis crea
 tus, exemplo Augustini xij. sibi socios eiusdem ord. elegit, quibus cum horas obiret. Multa
 quoq; tēpla, & ædis collapsas, castraq; sui præsulatus restituit, per sanctēq; usq; ad extremum
 uixit. Barptolemæus, Urbinas, & ciuis, & præsul collegit Milleloquiū. Dicta uidelicet Augu
 stini in ordinem literarum redacta. Paulus Venet. sub Innocentio vii. complures & egre
 gios in omni philosophia commentarios edidit: decessit admodum iuuenis. Iordanis quoq;
 Germanus, & Iacobus Toletanus hoc ferē tēpore fuere, plurimāq; sunt ex utroq; scripta. Au
 gustinus Romanus Generalis sub lo. uigesimotertio in theologiam etiā scripsit. Dionysius
 e Burgo S. Sepulchri multam poeticæ operam dedit, quapropter commentarios in eam edi
 dit, Fabularum quoq; tropologicum sensum. Gabriel Spoletinus item nonnulla. Inter Cardi
 nales uiri doctissimi duo, Nicolaus Fabrianēsis, & Alexāder ē Saxoferrato Generalis à Pio
 Ii. in patrum collegium cooptatus, cuius sepulchrum Romæ in æde Augustini cernitur. His
 omnibus adiiciendus Marianus ē Chinatiano Columnensium oppido, Generalis pauloan
 te ob eloquentiam factus, quē unum in templis sermones habentem ingenti adplausu, sum
 māq; dulcedine, populi gentium omnium audiebant. Verum cum ipse ceteras animi cupi
 ditates superasset, gloriā quæ ultima perfectis exuitur, superare non ualuit. Siquidem mis
 sus ab Alex. v i. Pon. ad Fre. Regē Neapolitanū ad finitatis in eūdæ gratia, cū rebus infectis
 reuertēs neutri se partī satisfecisse animaduertēret, ac spem propterea magni honoris amisit
 set, ex animi dolore Tybure decessit. Reliquit Ægidium Viterbien. theologum, nominis &
 eloquentiæ successorem, proposito etiā ac doctrinā superiorem. Carmelitæ in mōte Carme
 lo mora Helix & Helisei nobilitato ab Alberto patriarcha Hieroso. an. M. c c l x x x v i
 primum instituti fuere, diuerso quo nunc utuntur amictu. Honorius I I I I. qui illos à Sulta
 no cecētos excepit, eum siquidem interpolauit ordine comprobato, ac diuæ uirginis nomini
 dedicato. In quo iam famam consecuti sunt Andreas Hierosolymitanus, Andreas Florenti
 nus Præsul Fesulanus, Cyrillus uir Græcus, Franciscus Martini, Gerardus Bononiensis do
 ctor Parisiensis, Guido Perpinianensis Generalis qui postea Præsul fuit Maioricensis, lo. de
 Bachone, lo. Balistari. Petrus de Casa Generalis patriarcha Hierosoly. Petrus Thomas pat
 triarcha Constantiē apud Cyprum. Thomas Waldensis qui ad Martinum quintum con
 tra sectam Vicleuistarum scripsit. Qui omnes doctissimi uiri scripta etiam plura reliquere.
 Duo quoq; ultimi inter beatos commemorati. Sed omnis & tempore & fama Albertus an
 tecellit ē Drepano Sicilia nobili genere natus post parentum sterilitatem annos x x v i i.
 quapropter ex uoto huic ordini oblatus à puero per sanctē perseuerauit, cuius festum colit
 tur. Seruos B. Mariæ An. M. c c l x x x v. Martini I I I I. tempore v i i. Florentini merca
 tores ediderunt, beati omnes putati, quorum princeps Philippus Tuderti iacet. Is ceteris
 hanc diuinitus accepisse uiuendi formulam cum habitu retulit, qui ē uestigio ædem nuncia
 ta religionis caput excitauere, quos sub Augustini ordine postea Benedictus x i. & Urbā
 nus v i. probauere. Ordo item à Brigida uidua institutus. Hæc enim in Suetia nata princi
 pis uiri filia ditissima Romam uenit sub Urbano v. Anno M. c c l x. ubi quotidie loca
 religiosa pedibus obibat. Ratum ab se institutū probari obtinuit, ut Cœnobium commune
 utriq; sexui foret: murorū tamen ac ad spectus separatione, ut uirgines superiora habitarent,
 S 3. monachi

Bonauētura
Paduanus.

Vitus Pan.
Phi. Placenti.
Simon Car.
Greg. Arim.
Thomas Ar.
Henricus
Hermannus
Gerardi II
Guilielmus

Barptolemæ.
Urbinas.

Paulus Vene.
Iordanes Ger
manus.

Ia. Toletan.
Aug. Rom.
Dionysius ē
Burgo.

Nicolaus Fa.
Alexander
Cardinales.
Marianus

Carmelitæ
Albertus pa.

Thomas

S. Albertus

Seruorum
ordo.

Brigida Ger.

ANTHROPOLOGIA

monachi uero inferiora, templum uero comune, Omnibus aut Abbatisa praeset. Sunt plera huiusmodi in Germania, sed extra muros Lubecenses pulcherrimum atque amplissimum. Fuit & altera Brigida uirgo Scota genere sub Io. primo D. XXI, festum Cal. Feb. Iesuati sub Vrba no V. ceperunt apud Senam in Hetruria. Ab initio namque inter se societate coniuncti diuini preceptis priuatim & in proprijs domibus inuigilabant certa uitae formula, mox eidem Pontifici probati addito amictu quem nunc gestant. Author primus Ioannes Columbinus ciuis Senensis. Is uir fuit idiota, mercaturae tantum & auaritiae studijs deditus, filios & uxorem habuit admodum religiosam, cuius uerbis ac castigatione paulatim & ipse religiosior factus, castitatem cum ea perpetua deo uouit, uiliore sumpto amictu, simul rem negligere, ac facultates egentibus distribuere cepit. Mirabatur uniuersa ciuitas ex lupo factum agnum, mutationemque subitam. Ille deinde Franciscum Mini, item Senensem socium primum ad hoc adsciuit, paulatimque alios. Crescente mox numero sub eodem Urbano suspecti atque plane insimulati tanquam Fratrum cellorum sectam imitantes. Res itaque adeo dubia fuit, ut plures iam professi auerterentur. Dei tandem prouidentia patefacta ueritas, institutumque probatum, ipse interea Ioannes Senis per sancte obiit, ubi prodigijs claret. Anno M. C. C. C. L. X. V. II. Post eum Romulus Florentinus, deinde Ioannes de Tosignaco castro Imolensis agrum Praeful Ferrariensis in hoc ordine sanctitate clarus, Romae Nicolai V. concessione, opera Latini Cardinalis Ursini aedem S. Io. & Pauli in Caelio monte habitant. Coelestinus, an. M. X. C. V. I. Pe. olim Coelestinus V. ceptauit: postquam se pontificatu abdicauit sub ordine S. B. Hi nunc in urbe apud S. Eusebium habitant. Canonico regularium S. Georgij in Alga Venetis ritum aliquot uiri probi sub Gregorio XIII, sunt aggressi, quorum princeps Laurentius Iustinianus uir patricius fuit inter beatos adnumeratus, qui se suumque omne patrimonium ei loco dicauit, moxque patriarcha primus Venetiarum factus. Cuius exemplum secuti Antonius Corarius ipsius Gregorij nepos, postea Cardinalis Ostiensis, & eius socius Gabriel Condellera, qui deinde Eugenius quartus extitit, ordinem ipsam, & locum cum diuitijs, tum optimis institutis ornauerunt. Marinus etiam Quirinus, Mafeus Contarenus Patriarcha Venetiarum, Veneti omnes patricij inter hos ob uitam sanctitatem proceres nominantur. Hi tamen authorati non sunt neque profitentur. Montolietenses in illa pestilenti trium Pontificum discordia initia sumpsere. Anno M. C. C. C. V. II. Hi Senenses primum fuere, quorum princeps Bernardus de Ptolemaeorum familia, qui temporum perturbationes perosi in proximum Senae collem sese recepere, eum de nomine illius Hierosolymitani dominicis uestigijs frequentati appellantes: sub ordine Benedicti, Gregorio XIII, probate. Eremitae Hieronymi sub Augustini ritu non quidem authorem Hieronymum, sed Redonem quendam Montisgranelli Comitem optimum uirum apud Fefulas habuere, Gregorio XIII, probante. Verum a Lupo Hispalensi eiusdem ordinis generali postea Eugenij III, auctoritate interpolati: denuoque instituti amictu quem hodie gestant. Huius Lupi sepulchrum uisitur in Auentino in aede sancti Alexij ubi coenobium eorum. Eremitae S. Honophri in urbe minime profitentur, exordium apud Urbium ab hinc annis fere centum habuere ex quodam Petro Pisano, cuius corpus Venetis contegitur.

ORDINES MILITARES, AC PRIMUM S. IO.

Milites S. Ioannis.

Io. Eleemosynarius.

IS ORDINES adiciam militares, ac primum qui Hierosolymis ceperunt. Fuere autem tres, sancti Ioannis Baptistae, Templariorum, & sanctae Mariae Teutonicorum. Ioannes Hircanus Maccabaeorum unus, primus Xenodocheum pauperum dicitur Hierosolymis constituisse, quo recepta a barbaris ciuitate subuerso, Sultanus Aegypti, qui eam tenebat, quartam urbis partem Syris Christianis sub annuo tributo incolendam concessit. Latini quoque ab eo impetrare, ut & ipsi, qui ritus Syriacos, aut Graecos non sequerentur, iuxta sepulchrum habitare ea ratione possent, ubi & coenobium diuae genitrici construxere, quod de Latina uulgo appellabant, cui Abbas praerat. Huius erat in primis officium hospites excipere Latinos. Eodem exemplo breui post tempore alterum uirginum coenobium diuae Magdalenae iuxta dedicarunt, quod item foeminas exciperet. Confluentem igitur peregrinorum caeteruam, cum loci non caperet angustia, Xenodocheum prope etiam constituerunt, quod diuo Ioannis Baptistae dedicauerunt: admoniti Zachariae patris memoria, qui in eum locum saepe ad meditantem conuenerat. Habeo tamen auctorem, qui dicat non Baptistae, sed Io. Eleemosynario dictum fuisse. Is Patriarcha fuit Alexandrinus, genere Cyprius, sub Phoca Im. q. ob eleemosynas frequentes,

frequentes, & in pauperes misericordiam tali nomine dignatus fuit. Nam & pauperes do-
 minus suos appellare solebat. Et quando locus ab initio reditu carebat, partim è fructibus
 utriusque cœnobij, partim ex are collato uictitabant. Quidam postea Gerardus, qui diu Xe-
 nodocheum id administrauerat, cum aliquot socijs amictum, ac ritum, quibus nunc degunt,
 sibi prius adsumpsit: parè que exemplo Agnes, quæ cœnobio uirginum præerat, professa est.
 Res deinde per Patriarcham & Pontificem probata, breui tempore adeo coaluit, ut opes
 deinde maximas principum liberalitate adsequerentur. Creatus mox Raimundus primus
 magister, qui cæteris præesset, & Rhodus insula à Godfredo rege primo, qui ciuitatè eo tem-
 pore unà cum cæteris ex barbaris receperat, eis concessa, quam in hodiernum usq; diem ma-
 gna uirtute defensauere. Ordinis censentur Augustini, orationem dominicam certo nume-
 ro repetitam pro canonicis pronunciant horis. At his mores quoq; postea labefactati, cõtra
 quos diuus Bernardus inuehitur, ut nimio in apparatibus ac expeditionibus luxu utentes:
 profecto ignoras quid ad hoc æui eorū pleriq; facturi essent, quum non in armis, sed in ocio,
 interq; scorta, & epulas huiuscemodi luxuria sit. Templariorum authores I X. uiri extiterunt:
 quorum princeps Hugo de Paganis, & Gaufridus de S. Alexandro. Hi primum sese proban-
 te, ac præsentè Patriarcha uouerunt peregrinos sepulchrum adeuntes contra grassatores ar-
 mis tueri, tum pro religione pugnare. A rege quoq; & templi Abbate impetrauerunt, ut in par-
 te adiam ipsius templi eis habitare liceret, unde nomen sunt auspiciati. Amictus ab initio
 nullum discrimen, Christianorum & præsertim Patriarchæ tantum misericordia uictitantes.
 In qua quidem abstinentia I X. annis perseuerantes fuere, donec anno M. C X X I I. Hono-
 rij Pon. ac Stephani Patriarchæ autoritate formula ordinis constituta, albus amictus tan-
 tum assignatus. Inde Eugenij temporibus rubra crux addita. Resq; adco creuit, ut & Chri-
 stianorum collationibus facultates maximas, & oppida quamplurima possideret, creato ma-
 gistratu cui obtemperarent, certamq; pecuniæ summam Hierosolymas quotannis pro tuen-
 dis peregrinis mitterent. Sed ex bonis inijs pessima exempla subsecuta: quippe qui eò pau-
 latim impudiciæ peruenissent, ut noua excitata secta libidinem in mares publice consecra-
 rentur, simulachro etiam cui sacrificarent constituto. Cineres hominis fortis in bello extin-
 cti potarent, audaciores eo se pacto fieri existimantes, aliaq; nefanda inter eos patrata. Qua-
 propter anno M. C C C X I I. à Clemente V. hic ordo sublatus, eorumq; bona ex magna
 parte S. Ioannis militibus tradita. Teutonicorum paulopost subsecuta religio, ex utraq; prio-
 rum mixta: quippe qui hospitio excipiunt, & quum opus, pro fide armis decertant: initium
 fecit, uir Teutonicus, qui post Hierosolymas receptas unà cum plurimis gentis suæ de exer-
 citu Christianorum in eo loco remanserat, uxoremq; ac facultates habebat: motus suorum po-
 pularium sepulchrum adeuntium misericordia, qui neq; linguam nossent, neq; diuersorium
 haberent, domum suam Xenodocheum cõstituit, addito mox Patriarchæ autoritate, diuæ
 genitricis sacello, cui paulatim turba ingens sese curandis ægrotis dicauit. Nec solum è ple-
 be, sed pleriq; nobiles, magniq; uiri, qui sumpto demum candido amictu cum atra cruce, in
 hanc quam hodie cernimus potentiam atq; frequetiam uenere. Nec nisi è suo genere admit-
 tunt, barbamq; nutriunt. Hi demum deperditis Hierosolymis unà omnes patriam antiquã
 repetiere, eumq; locum quem nunc Pruteniam uocant pulsas infidelibus occupauerunt, ut in
 Germania narraui. In Hispania quoq; ordines huiuscemodi plures. Milites primum S. Iaco-
 bi de Spata ord. S. Augustini. In quo magister primus Petrus Ferdinãdi sub Alexandro III.
 Pon. qui rem probauit: cuius uectigal annuum C L. aureorum millia, regum Hispaniæ mu-
 nere cõcessa. Milites item de Calatraue ordinis Cisterciensis anno M. C X X. à Sanctio re-
 ge instituti in regione Toletana, à loco & prouincia Calatraue nuncupatis, ubi cœnobium
 templariorum fuerat: qui cum Saracenis minime resistere ualerent, nouis his militibus cedere
 sunt iussi, nigrum amictum cum rubra cruce gestantibus: quorum magister non minus aureo
 ram XL. millium redditus habet. Milites Iesu Christi in Lusitania anno M. C C C X X V I.
 apud Tomariam oppidum nullius dioceseos sub Dionysio rege per lo. X X I I. quibus & bo-
 na item templariorum in Lusitania cuncta concessa fuere, tantum ut essent qui proximorum Sa-
 racenorum irruptionibus resisterent. Crucem gestant rubram in atro amictu, ord. Cister, sub ma-
 gistro cuius uectigal centum aureorum millia. In eodẽ regno eiusdemq; ord. Milites cum cru-
 ce tamẽ uiridi apud Auisium oppidum: quorum caput in regno Castellæ apud Alcantarã op-
 pidum iuxta Tagum cœnobium amplissimum uisitur. In Aragoniæ regno duo militum ordines:

Templarj

Teutonici
S. Mariæ.Milites sancti
Iacobi

Calatraue

Milites Iesu
ChristiMilites Al-
cantaræ

*De redem-
ptione ca-
ptiuorum.* primus, Sanctæ Mariæ de redemptione captiuorum seu de mercede: cuius author fuit Iacobus ille qui Baleares insulas subegit, anno millesimo CCXII. Gregorio nono probante. Amictum gerunt album cum atra cruce, quorum officium captiuos redimere. Inter hos sanctitate clari Raimundus Nonat Hispanus Cardinalis. Petrus Armengol Cathelanus. *Montesiæ
milites.* Alphonfus Hispalensis. Religionis caput Barcinone. Alter ordo Montesiæ dicitur, qui locus est in regno Valentia, cum rubra cruce: ab eodem rege ac eodem ferè tempore exci-
S. Sepulchri tus, ordinis Cisterciensis, sub magistro & militia de Calatraue. Ordo sancti Sepulchri diu etiam stetit cum rubra ac gemina cruce, cuius caput Perusij: nuper uero ab Innocentio octa-
*Ordo mi-
nimorum* uo militia sancti Ioannis agglutinatus iam penè interiit. **SUNT** item hodie qui arduum sunt aggressi propositum: ut Franciscus natione Siculus annis ab hinc ferè triginta ordi- nem instituit minimorum Iesu Mariæ, Francisci humilitatem & decreta simul cum amictu amulatus, sed aliquantulum durius à carnibus & coctis cibarijs abstinent. Is enim nunc ui- uit in Gallia in hominum magna dignatione, multis iam cœnobijs constitutis. Sunt & qui asperius uitam cœptauerunt eodem ferè tempore, crasso & ignobili lino tantum corpora con- tecti, capite ac pedibus nudis, ut recte Linonchleni appellari queant, sicuti de quibusdam Indiae populis traditur: nullo tamen authoramento, aut certa uitæ formula uagantes. Author eorum Iacobus homo Cremonensis, nunc agere fertur in Pannonia.

DE HIS QUI RELIQUIS IN ARTIBVS
CLARVERUNT.

Theologorum, philosophorumque turba, cum ipsis ordinibus repetita: nunc recentiores qui nomen aliquod adsecuti sunt: primum in artibus quas Græci κυκλικὰς, id est circulares uocant: uidelicet Grammatica, Poetica, Rhetorica, cum Mathematicarum & philosophiæ studijs. Qui nec admodum pauci, nec omnino despiciendi sunt. Nam ex illo quo literæ tot barbarorum procel- lis ab Italia migrauerunt, nulla gens prior quàm Florentina hunc Ausoniae honorem restituit: si à Claudiano poeta initium faciamus, post quem rem literariam rursus ob philoso- phorum Theologorumque nostrorum negligentiam qui hæc minime curauerunt, interpo-
Dantes latam, Dantes primum, pauloque post Petrarca in lucem reuocauerunt. Ab his igitur de- cet exordiri. Dantes poeta Florentinus è gente Alegheria, Durantes ab initio uocatus, in- terciso deinde, ut fit in pueris, uocabulo. Natus anno M. CCLXV. liberalibus artibus in patria legitime eruditus, poetica deditus ab ipsa pueritia fuit. Amavit in adolescentia Bea- tricem, cui carmina multa dicauit: maiora deinde secutus studia, opus egregium quod nunc extat Latinis planè carminibus inchoauit. Cuius initium. Ultima regna canam: quod mi- nime uena succedente ad uernaculum deflexit sermonem, in quo facile princeps emicuit. Pulsus exinde Florentia cum reliquis Albis ad Maruellum Malespinam Marchionem pri- mo confugit: deinde ad Canègrandem Veronæ principem: quem etiam in auxilium par- tium suarum contra Florentinos dimicare compulit: quumque apud eum ab initio in ho- nore esset, paulopost ob linguæ licentiam contraxit offensam. Post itaque annos quatuor cum frustra reditum in patriam tentasset, etiam Henricum sextum ad Florentiæ obsidio- nem ducendo, spe omni amissa Rauennam profectus est ad Guidonem Polentanum eius urbis principem: apud quem in magna item dignatione fuit, ociumque quale optauerat na- ctus, opus suum absoluit. Accidit ea tempestate ut bellum Veneti Guidoni mouerent, Dan- tes igitur orator missus de pace, minime ab eis acceptus aut auditus est. Reuertens itaque Rauennam rebus infectis paulopost morbo contracto uti existimatur ex animi dolore ex- tinctus est: anno ætatis LVI. Scripsit præter hæc opusculum de Monarchia, ubi eius fuit opinio quod imperium ab ecclesia minime depederet. Cuius rei gratia tanquam hæreticus post eius exitum damnatus est, cum aliorum, tum Bartoli iurisperiti sententiâ super lege I. c. præfules. lib. digestorum de inquirendis reis. Franciscus patre Petrarca quem ipse postea
*Franciscus
Petrarcha* Petrarcham appellauit, natus est anno M. CCCIII. apud Ancisam uicum agri Florenti- ni. Inde puer infans à patre partium factione pulso, Aretium ductus est, ubi unâ cum atate literis & uirtute adoleuit, studio maxime poetica à natura deditus. Desperato in patriam re- ditu Auenionem se cõtulit: ubi forte per sacram VI. feriam uisam puellam Aurretam in tem- plo adamauit, Laureæ nomine adoptato: cōparatoque paruo domicilio in ualle amœna, suos
amores

amores rhythmis solabatur. Composuit item Africani gesta uersu heroico, & eclogas XII. Libros quoque VII Inuectiuarum in medicum quendam. De uita solitaria. De remedio utriusque fortunæ. Hinc profectus Neapolim ad Robertum regem apud eum magno in honore fuit: inde Romam uenit, ac in Capitolio ingenti populi adplausu laureatus est. Mortuo post rege trans Padum contendens, Mediolani apud Ioannem præfulem Vicecomitem aliquot annos uixit. Demum Paduam petens à Francisco Carrariensi eius ciuitatis principe, comiter exceptus est. Cuius ope subleuatus factusq; canonicus Paduanus, ocio literato se penitus tradidit, uillam sibi cõparans apud Arquatam in agro Paduano, ubi postremo excessit anno ætatis LXXVI. Eodem ferè tempore Barlaam Calaber quidam S. Basilij monachus utraq; lingua eruditus, multa quæ ad has pertinet disciplinas uno uolumine coegit. Quem imitatus Paulus Perusinus iuris peritus eius discipulus præfectus Bibliothecæ Roberti Siciliae regis, cum planè literatus esset, multa & ipse collectanea reliquit, quæ præsertim ad physiologiam aut tropologiam fabularum poeticarum pertinerent. Post hos Colutius Pierius è Stignano Vico agri Florentini è familia Salutatorum Bononiæ diu agitauit, quod pater olim Florentinorum discordia pulsus, apud hospitem se receperat. Profecit in artibus liberalibus adeo, ut poeta, & orator ea tẽpestate nobilis haberetur. Adcerfitus deinde à Florentinis scriba reip. in eo munere decessit. Quædam & ipse ædidiit ut illius temporis non usquequaq; inepta. Ioãnes Galeatius dicere solebat, plus ei Colutij epistolas officere, quàm Florentinorum (quibus tunc erat hostis) equites mille. Ioannes Bocatius è Certaldo genealogiam deorum scripsit, de fluminibus & montibus: præterea fabulas, pluraq; alia uernaculo sermone. Decessit anno ætatis LXXII. Salutis M. CCC LXXV. His successit Ioannes Raueennas qui Venetijs præcepit, primus omnium qui ea tẽpestate post longa tempora ludum in Italia aperiret: unde tanquam ex equo Troiano uiri præstantes plurimi prodierunt qui postea scholis ac literis omnia referferunt. Hos ita iam Latinis legitime literis imbutos Emanuel Chrysoloras schola rursus excepit, qui præceptor Græcæ disciplinæ Byzantius genere sub Bonifacio IX. in Italiam uenerat, primumque Venetijs, deinde Florentiæ docuit: postremo in concilium Constantiense & ipse profectus, in eodem loco extinctus est, ac à Poggio eius discipulo in funere laudatus. Ex eius item ludo Leonardus Aretinus, quem Andronicus noster uerum & fidelissimum Græcorum librorum interpretem solebat appellare. Cæteros autem magis Paraphrastas. Admodum iuuenis ab Innocentio VII. adcerfitus eius breuium magister fuit, deinde Florentinorum scriba. Præter libros conuersos, historiam ædidiit Florentinam, & Gothorum bellum ex Procopio sumptum: præterea Græce libellum de repub. Florentinorum, ut uiri Latini non admodum inelegantem. Decessit Florentiæ ætatis anno LXXVIII. Salutis M. CCCC XLIII. peculio locuplete relicto, & absque liberis cum uxorem nunquam duxisset, unico auaritiæ uitio tantum obnoxius. Varinus Veronensis Ferrariæ præcepit, literis ac stilo dicendi Leonardo inferior, diligentia tamen & labore infinito. A discipulis quos domi alebat, & contubernij, & disciplinæ mercedem exigebat. Inter quos fuit frater meus Ioannes Baptista præcoci adolescentens ingenij, cui si deus dedisset maiores in luce moras. poterat & ipse forte lumen aliquod literis adferre. Fuit & Vngheretus cognominatus uir Pannonius: postea præsul Quinqueecclesiensis, qui Græce Latineq; siue carmina siue profam scriptitabat, ut non barbarus, sed Romanus legitime imbutus uideretur. Filius item discipulusque eius Baptista Grammaticus, & ipse qui scholæ successit. Ioannes Manectus, & Andreas Fiocus, ambo Florentini: inter illius temporis eloquentes, & ex eadem Chrysoloræ schola commemorati. Gualparinus Bergomas à Philippo Vicecomite adcerfitus Mediolani ludum aperuit. Is libros Ciceronis de oratore primus reperit ac perlegit, cum flagitiosa ac penè incognita litera scripti essent. In Quintiliano quoq; tunc inuento semilacero emendando, multam cum adhibuisset operam, Quintilianus integer & ex omni parte incolumis repertus est. Victorinus Fertinus Mantuæ Gonzagas iuuenes erudit. Carolus & Ioannes Aretini nobilia temporis illius ingenia, quorum alter scriba Florentinorum Leonardo successit. Alter Ioannes cognomento Tortellius Romanæ ecclesiæ subdiaconus apud Eugenium quartum fuit. Orthographiam, uitamque Athanasij, ac nonnulla alia conscripsit. Petrus Paulus Vergerius Iustinopolitanus, iurisconsultorum suo tempore eloquentissimus, siue maui dicere eloquentium iurisconsultissimus, simul & philosophus fuit. Apud principes Carrarienses Paduæ in magna fuit dignatione: de quo in eius patriam supra

Barlaam Calaber

Paulus Perusinus

Colutius Pierius.

Io. Bocatius

Io. Raueennas

Emanuel Chrysoloras.

Leonardus Aretinus.

Varinus Veronensis

Io. Bap. Vongheretus

Vnghere. Baptista

Varini.

Io. Manectus

Andreas

Fiocus

Gualparinus Bergomas.

Victorinus

Fertinus

Carolus & Io. Aretini.

Petrus Paulus Vergerius.

rius.

ANTHROPOLOGIA

Mafeus tria supra mentionem feci. Mafeus Vegius patria Laudensis, Martini quinti Datarius fuit. *Vegius.* Aeneidi Virgilianae librum decimum tertium addidit, scripsitque Encomium in Monicam *Leonardus* Augustini matrem, quam magnopere colebat: suaque impensa ex Ostiensi oppido in urbem transferendam curavit, in sacellum quod nunc cernitur ab eo constructum. *Iustinianus.* Leonardus Iustinianus, cuius familiae felicitas eadem quae olim & Curionibus contigit, ut tres in ea celebrati nominis essent oratores: duo Leonardi avus & nepos, & Bernardus filius ultimi. *Tres Iustiniani oratores.* Laurentium item Iustinianum ex eadem domo Patriarcham Venetiarum in ordine Caelestinorum dixi. *Franciscus* Barbarus Venetus est schola Chrysolorae utraque lingua eruditus: scripsit de re uxoria libellum orationes quoque & epistolas nonnullas. Dum Brixiae praetor esset, eam urbem a maxima Philippi ducis obsidione, magna cum laude liberavit. Hic postremo senescens uti ab Hermolao eius necessario accepit, literarum Graecarum quas probe tenebat erat omnino oblitus. *Omnebonus* Vincetinus ex eadem prodijt & ipse schola. Comentariorum non ineruditos Ciceronis de oratore composuit. *Vicentinus.* Gregorius Tifernas Graecis valde elaboravit utilisque fuit, discipulumque in ea facultate non admodum nomine inferiori reliquit Lilius Tifernatem, qui Philonem Iudaeum convertit, *Gregorius* quancumque is Constantinopoli moratus est: nec ei defuit rerum omnium in ingenij letitudine cognitio. *Tifernas.* Antonius Panormita. Alphonsi Aragonis Siciliae regis magister epistolarum fuit, eiusque *Antonius Pa-* dicta facta ut memorabilia conscripsit. *normitanus* Ioannes Aurispa secretarius Apostolicus sub Eugenio inter eruditos non admodum ignobilis ea tempestate. *Ioannes* Patricij quoque Senensis, qui in factione civitatis securi percussus fuit, magnopere commendat oratio simul & eruditio. *Aurispa.* Petrus Candidus Nicolai v. Magister Breuium fuit, posteritati magis cognitus ob conversum Appianum Alexandrinum, quam suo seculo. *Patricius* Blondus Florentinus. Romae vixit sub Nicolao v. qui quancumque non admodum cultus, non parvum recetiori historiae, quae collapsa vixque nota scriptorum negligentia obscuritateque fuerat, adtulit adiumentum. Magna quoque propterea laudem diligentia adsecutus, eoque maiore quod *Senensis,* Poggius Florentinus. Pius Pan. eius opus epitomare fuerit dignatus. *Pet. Candidus* Poggius Florentinus est Terranova oriundus oppido agri Aretini, mira & naturali facundia, praesertim in accusationibus & inuectivis, *Blondus Flo-* quas plures tum in Philelphum potissime scripsit. Aedidit & epistolas. De varietate fortuna. *rentinus* Historiam Florentinam. Convertit Diodorum Siculum, ac Xenophontis periam. Fuit in concilio Constantiensi, quo tempore & Quintilianum & Alconium Pedianum dicitur reperisse: *Poggius Flo-* postremo scriba reip. Florentiae ducta nobili uxore superstibusque liberis decessit. *rentinus* Franciscus Philelphus. Philelphus eius aemulus, genere Picens, patria Tollentinas, ad omne genus scripti sese adcommodavit, ac ut de Vinicio dicit Augustus, ingenium in numero habebat: Graeca, Latina, Lyrica, heroica, prosam orationem ex tempore dictabat. Idcirco Francisco Sfortiae gratissimus. *Franciscus* Mediolani profitebatur. Stilum eius Sfortias opus heroici carminis manifestat: quod non *Philelphus.* tam laudant qui legunt, quam admirantur qui sciunt quanta id celeritate ac facilitate absoluerit. Filium reliquit Marium Philelphum, & ipsum grammaticum uehementis ingenij. Decessit *Marius Phi-* Mantuae ubi a Friderico Gonzaga salario fuerat ad docendum inuitatus. *lelphus* Ioannes Simoneta natione Calaber, gestis Francisci Sfortiae volumen dicavit. *Ioannes* Laurentius Valla primus sereno seculo qui orationem Latinam nulla observatione fluentem in compedes quasi redegerit, *Simoneta.* ac in nervos observationis antiquae constrinxerit, adito super hoc elegantiarum libro, qui *Laurentius* quamuis in quibusdam refelli potest, modum tamen posteris ostendit, viamque studiosis munij, *Vallensis.* ut aliquid ipsi diligentius in copia praesertim librorum postea reperta inueniant. Quintilianum in primis admirator simul & imitator: maledicus alioquin in omnes. Contra ipsam deum religionem latrauit, scriptis quoque probare conatus nullum ius siue munus Imperij Pontifici concessum. Ex quo defuncto non defuit qui distichum huiusmodi iactaret. Ohe ut Valla filet, solitus qui parcere nulli est. Si quaeis quid agat, nunc quoque mordet humum. *HIS GRAECORVM* manus adijcienda, qui seculum nostrum clarius reddiderunt. Quorum princeps *Bessario Cardinalis.* BESSARIO Graecus homo ac monachus Sancti Basilij, ob doctrinam ab Eugenio IIII. Nicenus Cardinalis unam cum Isidoro Cardinale Ruteno creatus, apud Apostolos habitavit: cuius domus officina liberalium artium fuit donec vixit: doctissimos semper viros aluit atque fouit, Theodorum, Andronicum, Domitium Cattum, Siphontinum: ipse uero semper in literis uersabatur. Ad philosophiae Theologiaeque scientiam, eloquentiae studia, maximam quidem ornatum adiecerat. Platonem in primis obseruabat. In cuius defensionem commentarios adidit contra Trapezuntium Peripateticum. Senatus ac patriae linguae columen fuit: postremo initio Xisti pontificatus dum sponte legatus in Galliam ad componendum

componendam Ludouici regis & Caroli Burgundi pacem, tanquam extremum deo munus oblaturus, proficiscitur, alteri suspectus parti rebus infectis reuertitur. In itinere Rauennae labore feffus animiq; dolore pessundatus, contracto morbo decessit: in urbē deinde relatus ac magnifice praesente Pontifice, quod antea nulli cōtigerat, funeratus in aede Apostolorū hoc diticho sepultus est. τὸ πρῶτον ἐβασαλείωμ ζῶν ἀνυσσε σῶμα αὐτῷ πνεῦμα δὲ φθγγεῖται πρὸς θεὸν ἀθάνατον.

Georgius Gemisto uir etiā Græcus ac maxime Platonicus, ut qui defensionē eius ediderit: profitebat in Græcia, ac eius nationis homines tantū docuit, inter quos fuit Bessario supradi

Georgius

Gemisto

Georgius Trapezūtius patria, uenit è Pōto Romā Eugenio sedēte: peripatetic⁹ & ipse uir, labore adiduo circa disciplinas omnis, utriusque linguæ interpres eruditissimus, Scripsit de Rhetorica, uertit magnū Ptolemæi opus quod Almagestū uocant: quare à Nicolao v. apostolicus scriba factus fuerat ob literas, publicoq; salario profitebatur, quē ego senem puer do centem audiui. In extrema senectute oblitus erat omnino literarū, solusq; urbē baculo nixus

Georgius

Trapezūtius

incedere malebat. Decessit prole superstite. Theodorus Gaza patria Thessalonicēsis, utroq; eloquio & ipse clarissimus. Nam & in eloquētiā philosophiæq; ac medicinæ studijs huius saeculi princeps habebatur, amulus omnino Trapezuntij. Cōuertit in Latinū sermonem Theophrastū de plantis, & Aristotelis libros de animalibus, & problematū: præterea libros Ciceronis de senectute & amicitia in Græcā elegātissime linguā. Huius igit uirtuti nequaq;

Theodorus

Gaza

par fortuna fuit. Nam urbs Roma quantū antiquitus hominum extulit ingenia & uirtutes, tanto postea ob posterorū qui in ea dominātur luxuriā atq; desidā contemnit. Viros quoq; multos ego saepe memini, & literis & moribus claros magna huc expectatiōe uenisse, paulo post fame coactos discedere. Igitur Theodorus cōpulsus & ipse ob inopiā urbē deserere, in Apuliā se cōtulit, ubi paucis post annis iam senex excessit sine liberis cum esset sacerdos. Ex

discipulis reliquit Demetrium, qui hodie præcipit Mediolani magna nominis ac famæ celebritate. Ioannes item Venetus ex ipsius prodijt schola, qui humilis admodū receptus in con tuberniū Cardinalis S. Marci, mox in Innocentiū dignationē ueniens opibus est auctus si mul & bibliothecæ Vaticanæ adhibitus. Laborabat ex podagra: excessit ferè sexagenarius: eius bona cum libris quos tantopere seruabat uulgo post mortē direpta, quod iusto factum

Io. Venetus

iudicio putant, cum ex tot diuitijs nulli mortalium, nec fratribus benigne quicquam fecerit. Ea præterea linguæ fuit licentiā, ut unus omnino omnibus laudibus obtrectaret. Doctrina alioquin & ingenio summis hoc tēpore uiris conferri pōterat. Andronicus item Thessaloni

Andronicus

Thessaloni

censis

cenis præceptor in Græca disciplina secundū Theodorum habebatur, forte & lingua patria superior. Nam unus omnes eius sermonis authores euoluerat: ac scientiā quam cyclicam uocant, præterea Aristotelicā omnem disciplinā probe tenebat. Romæ apud Nicenum uiuebat, profitebaturq; non parī quidē uirtuti emolumēto. Quapropter sicuti plariq; alij eius generis coactus est egestate urbem deserere, Florentiamq; se conferre, ubi magno discipulorū cōcursu inter quos Politianus fuit, aliquot annos professus, demum in Galliam comatam pe

netrauit, dum ibi maiora sperat emolumēta: ubi paruo post tēpore cum esset iam magnopere senex, morbo extinctus est. Fuit alioquin pronunciatione ineptus, & qui præter studium literarum nihil omnino rerum gereret. Argyropolus patria Constantinopolitanus Floren

Argyropolus

tiæ diu professus plurimos docuit: inter quos Donatum Acciajolium. Deinde Romæ publico salario, ubi paulo post obiit relicto filio Isacio nobili musico. Aliquot Aristotelis libros conuertit magis eleganter quàm fideliter, cum in hoc philosopho haud aliter quàm in sacris libris uerbum uerbo reddere oporteat. Constantinus item patria Constantinopolitanus Messanæ docuit: ubi iam senex proximis annis extinctus est. Paruum grammaticæ Græcæ opusculum adidit quam in primis profitebatur, magnæque scholæ par admodum fuit, ac

Siculis magnopere satisfecit. Sophianum uero qui Romæ præcipiebat, simul & Georgium Alexandrum præfulem Cretensem, qui nuper etiam in urbe docuit: inter præceptores po nam Græcæ disciplinæ, quanquam Latinam parum attigerint: nec cum supradictis uel in patria lingua conferendi, moribus alioquin humanissimis, uitaque probitate, quæ una ma

Sophianus

xima est laus, forte superiores. Ad Latinos nunc ueniam, ac prius Nicolaum Perottum è Saxoferrato Sipontinum præfulem. Hic Niceno contubernalis, ab eoq; ob ingenium & honoribus & diuitijs auctus: uertit Polybij historiam iussu Nicolai quinti: adidit & præcepta grāmaticæ quibus utuntur pueri, ac Cornucopiæ, diligentissimus uocabulorū perscrutator: si quod

Latini

Nicolaus Per

rottus

ANTHROPOLOGIA

- si quod undecunq; incognitum audisset, neq; dormire, neq; rerum aliquid gerere solebat, priusquam id inuestigasset. Eodem quoq; tempore in urbe Pomponius Latus, Porcellius, & Chalcidius profitebantur. Pomponius natione Calaber Græcorum ignarus, tantum antiquarium sese factitauerat, ac si qua nomina exoleta ac portentosa inuenerat, scholis ostentabat, iuuentutem Romanam erudit, labore alioquin assiduo, noctibus totis uigilabat, libros ipsemet scriptitando, simul & discebat, & proficiebat. Ex salario & discipulorum mercedibus paruum agellum & domunculam in Quirinali sibi parauerat, ubi sodalitatem literatorum, ut ipse appellabat, instituit: in qua urbis natalem ac Romulum coluit, initium quidem abolendæ fidei. Porcellius poeta Neapolitanus, uerum ipse Romanus dici malebat ubi uixit & extinctus est admodum senex: uir absq; labore ac doctrina, in scholis eadem quotannis ferè & lectitabat, & uernacula lingua enarrabat: tantum carmina quibus omnia referit natura faciebat, non tam bona quàm facilia & penè extemporalia. Virò tamen huiuscemodi admirator non defuit Fredericus Urbini dux, qui res suas ab eo conscribi uoluit. Chalcidius Græcorum non erat ignarus, nec imperitus grammaticus, attamen infans & absq; genio. Dictionibus in primis inuigilabat, Lexiconq; cõdiderat, quod obitu ipsius superueniente Iouiniaus eius discipulus sibi uindicauit. Ioannes Antonius Campanus, agro pascendisq; ouibus ab initio à patre relegatus fuit: natura deinde iuuante, literarum iam prouectus tantum percepit, ut scholæ Perusinae diu præfuerit: deinde à Pio II. præsul apud Præcutinos ex paupere factus, in contubernio Senensis cardinalis fuit. Decessit ferè quadragenarius, corpore fuit breui, moribus humanis, Græcorum omnino expers: uerum in orationibus facilitate ac extemporalitate parem non habebat. Scripsit Brachij gesta. Ioannes Andreas præsul Alerien-
Pomponius Latus
Porcellius poeta
Chalcidius
Io. Campanus
*Ioannes Andreas Alerien-
sensis.*
Domitius Calderinus.
Hermolaus Barbarus.
Politianus
Georgius Merula
Marsilius Ficinus.
Christophorus Landinus.
Platina
Io. Picus
- sis in librorum locis emendandis iure laudatur. Domitius Chalderinus patria Veronensis his omnibus statim successit, Acri uir ingenio, primus qui hoc tẽpore poetas duriusculos diligentius cõperit enarrare, & in eos cõmentarios ædere admodum iuuenis. Quare in principum uirorum dignationem uenerat, diues que propterea ac apostolicus Secretarius factus. Decessit ex pestilentia natus annos xx . Huius ego quanquam eram familiaris, uitium unicum liuoris atq; obtreccionis in omnis penè doctos non præteribo, dignus propterea ut de Cœlio Quintilianus ait, uita longiore, ac ingenio meliore. Hermolaus Barbarus Francisci Barbari quem supra memorauimus ex fratre nepos, ætate & ipse florida Romæ decessit ex animi dolore exacerbante, quod orator à Venetis missus, præter eius authoritatem senatus, Patriarcha Aquileiensis ab Innocentio fuerat creatus, ac propterea cõtumax & exul. Scripsit Plinianas castigations, ut ipse inscripsit, opus impar eius dignitati & uitæ instituto, moribus alioqui castissimis. Dictionum in utraq; lingua curiosissimus fuit, easq; à quouis discere non dedignabatur, sapeq; proximos & familiares de aliquo dubio percontabatur.
- ANGELVS Politianus Andronici discipulus Florentiæ præcipiebat. Medices iuuenes erudijt: mihi solebat epistolas cum Græcas tum Latinas scribere, sed sermone uernaculo plures, quod frequenter faciebat occupatus, ne nasus aliquis stilo offensus impræmeditato, præiudicata iam de eo opinioni officeret. Rem adsumperat perutilem si per mortem licuisset, aures uetustate aut negligentia collapsos locis emẽdare ac restituere. Decessit quadragenarius.
- Georgius Merula patria Alexadrinus apud Vicecomites Mediolani agitabat, quorũ historiam lumpserat scribendã, quam minime absoluit morte præuentus: rerum tamen cognitioni lectioniq; quam proculdubio magnã adsecutus fuerat, magis quàm stilo uacauerat. Marsilius Ficinus non modicã in Platone cõuerso laudem est adsecutus. Christophorus Landinus quanquam ingenio supradictis inferior, iuuentuti tamen Florentiæ Latina docẽdo admodum profuit, nec Græca penitus ignorauit. Bartholomeus Platina Romam cum F. Gonzaga Cardinale Mantuano uenit, deinde dignatus à Xisto Pon. contubernalis simul & opibus auctus, ædes in Quirinali sibi parauit, ubi & decessit sexagenarius, ædita Pontificum historia, uulgo iam nota. Vir fuit alioqui grauis & procul à mendacio, eoq; præsertim admiratione dignior, quod iam prouecta ætate, ac tirocinioposito, quod totum militiæ prius tradiderat, literas didicit. Ioannes Picus ex Mirandulæ oppidi Flaminia principum genere miramini doctrinæq; fama, iuuenis proximis annis Florentiæ decessit, nonnullis relictis monumentis, foelicior tamen si uita cõstantior. Hunc ego Ferrariæ cum illac iter cum legato Cardinale Aragonensi haberẽ, cum Leonardo Nugarolo iam tunc cum esset in rudimetis magna spectantium admiratione puerũ differentem, ac Protonotarij ornatu amictum uidi. Paucis deinceps

dein post annis spreto sacerdotio torquatum, sericatumque rursus Romae adspexi: ubi ostentata doctrina simul & quibusdam propositis haud sane scholae Parisiensi probatis, iussu Innoc. Pon. reiectus est: postremo factus alius, ut aiunt, uitae fruges si per mortem immaturam licuisset uberes ostentabat. Restant duo ciues Florentini non admodum contemnendi. Matthaeus Palmerius, & Donatus Acciaiolus. Palmerius ad ultimam peruenit senectutem: epitomen temporum reliquit, rerum maxima cognitione florebat, quam & aetate ac prudentia continuatae lectioni adiunctis fuerat adsecutus. Donati stilo nil dulcius optatur: cuius & lenitas & ornatus mores eius suauissimos refert. Prodiit e schola Argyropoli. Conuertit ex Plutarcho An nibalem & Demetrium, commentarios quoque in Ethica Aristotelis adidit: in quo praeter literas & uitae castitas, & iusticia laudatur. Decessit in legatione, patrimonio filijs non amplo ob abstinentiam relicto. Filiae uero ob eius in rep. merita haud aliter quam Pauli Aemylij aut Aristidis aere publico nupserunt. **QVI AVTEM IN** Mathesi praestiterunt, longe pauciores. Quorum primum posuerim Guidonem Bonactum Foroliuensem, cuius etiam extant opera. Sub Martino IIII. Pon. Is dicitur ciuibus suis qui tunc aduersus Pontificem certabant, hora pugnae adsignasse, unde secuta uictoria, quod diuinae prouidentiae nobis incognita tribuendum. Horoscopis namque huiuscemodi nulla certa subest ueritas. Memoratur & Petrus de Haliaco Alemanus Cardinalis Cameracensis. ab hinc annis centum, cuius in astrologia sunt nonnulli tractatus, inter quos de Parallelis XII. ad quos omnes Ptolemaei Parallelos reducit, multa quoque ipsius interpolat ac declarat. Ioannes item Moteregus homo Germanus, Mathiae Pannoniae regi apud quem agebat gratissimus, a quo opibus & honoribus auctus fuit. Aedidit Ephemeridas inductis nouis a suo nomine calculis, confutata quoque Gerardi Cremonensis Theorica. Composuit epitomen in Ptolemaei magni opus quod Almagestum uocant. Adcersitus a Sixto IIII. Pon. ad emendandum pascale Dionysij Computum Romam uenit, ubi paulo post excessit. Praeceptorum habuit Georgium Briobathum Germanum, egregium Mathematicum, cuius Theoricae impressae characteribus aeneis circumferuntur. Ioannes de Sacrobusto item Germanus paulo ante in Sphaeram commentarios adidit. Andalus Genuensis, cuius meminit Bocatius ut praceptoris sui in hac disciplina. Laurentius Miniatensis, qui paulo ante annis in urbe decessit, non tam perfectus astrologus, quam primus ferme qui Astrologiae bonas artes & eloquentiae studia adiecerat. Primus igitur qui hoc tempore anni prognostica condere coepisset, quae postea plurimi sunt imitati. **IN** Geometria & Arithmetica post ueteres illos Campanus primus effulsit circa Sal. annum M. I. Qui glossata in Euclidem fecit, nonnulla quoque in Astrologia etiam composuit. Paulus Florentinus sub Benedicto XI. instrumenta etiam super his factitabat. In Musica Guido Aretinus, compositione manus, ubi notae inspicere. In pictura Zotus Florentinus anno M. CCCXL. Cuius opera per Italiam extant plurima, praesertim Florentiae: Romae uero nauicula Petri fluctuantis in atrio ipsius basilicae. Petrus e Burgo S. Sepulchri, qui etiam de prospectiua picturae librum composuit. Et paulo supra nostram memoriam Pisanellus pictor simul & fictor. Eius opus pictus paries in aede Lateranensi. Fuit in umbris & coloribus diligens. Nostra uero aetate Hercules Ferrariensis. cuius Bononiae nobilis in sacello pictura. In Pannonia item nonnulla, quod fuit adcersitus. Andreas Mantenga Mantuanus aedes quas Belvedere cognominant in Vaticano ab Innoc. VII. adhibitus ornauit, miro tenuitatis opere. Floret item nunc Romae Iacobus Bononiensis qui Traiani columnae picturas omni ordine deliniauit, magna omnium admiratione, magnoque periculo circum machinis scandendo. Leonardus Vinciensis XII. Apostolos Mediolani in aede diuae genitricis de gratijs, opus praedicatissimum. Petrus Perusinus coplura & egregia, inter quae Romae sacellum in palatio Vaticani a Xisto conditum, & ab eo depictum, uno tantum uitio quod uultus aliquantulum indifertum in plerisque adspiciuntur. Melotius Foroliuensis iconicas imagines praeter ceteros pingebat: eius opus in bibliotheca Vaticana Xistus in sella sedens, familiaribus nonnullis domesticis adstantibus. Ioannes Bellinus Venetus, qui aulam curiae Venetiarum ornauit. Turcis etiam adcersitus, deinde remissus, hoc tempore decessit. Inter sculptores Donatellus Florentinus omnibus facile praestat, antiquis conferendus, circa annum M. CCCCL. Cosimi Medicis ualde familiaris: eius opera in aere conspiciuntur diuersis in locis. Huius etiam equestri statua Captae Melatae ducis exercitus Venetorum Paduae. Antonius Pallaiolus sepulchrum Xisti IIII. in aere spectabile fecit, decennio elaboratum. Andreas Cremonensis. Pium II. Iconicum Mantuanus cum numismate expressit. In quem est Campani epigramma. Christophorus autem Mantuanus Paulum

Matthaeus
Palmerius.
Donatus
Acciaiolus

In Mathesi
Guido Bonactus
Petrus Cardinalis
Io. Moteregus

Gerardus
Cremonensis.
Georgius
Briobathus
Ioan. de Sacrobusto

Andalus
Genuensis.
Laurentius
Campanus.
Paulus Florentinus

Guido Aretinus
Pictores.
Zotus Florentinus
Pisanellus
Hercules

Ferrariensis.
Andreas
Mantenga,
Iaco. Bononiensis

Leonardus
Vinciensis
Petrus Perusinus

Melotius Foroliuensis
Io. Bellinus
Donatellus

Florentinus.
Antonius
Pallaiolus.

Andreas Cremonensis.
Christophorus
Mantuanus

ANTHROPOLOGIA

- Lysippus** Paulū II. Lysippus uero eius nepos adolescēs Xistū IIII. Mirūq; in ea domo uel foemina nullo p̄ceptore picturas ois ab ipsa natura delineare edoctas cera etiā fingere solitas fuisse. Sūt etiā hodie q̄ circa marmorea p̄sertim posteris celebrabūtur, quorū p̄cipuus Archāgelus Florētinus cū prioribus certat: eius opus nup̄ in sacello Petronillā beata genitrix Iesum extinctū in sinu tenēs. Item quanq; profanū, attamē operosum, Bacchi signū in atrio domus Iacobī Galli ciuis Ro. Florentiā uero ante curiā, Dauid statua colosseā. Gobus quoq; Mediolanēsis in basilica Mediolanēsi pulcherrimā ostentat artem. **MEDICINAE** insuper peritissimi secundū Græcorū famā Arabes uisi. In primis Albatenius qui in Aristotelē cōmentarios ædidiit, ac Galeni libros in Arabum uertit sermonē, teste Io. Serapione, qui eodē ferē tēpore fuit anno **M. L. X. X.** scripsitq; de simplicibus, Rasis quē & Almanforē uocāt, Arabs & ipse, qui cunctorū ante se scriptorū cōmentarios ingēti uolumine coegit, quod medici cōtinentē uocāt, quod cuncta cōtineāt. Post annos deinde **L. X. X.** Auicēna emicuit Arabs item genere, patria Cordubēn. ē stirpe regia, qui præter medicinā, metaphysicam ualde quidē posteris probatā scripsit. Huius coæui Auerrois Aristotelis cōmētator & medicus, Zour quoq; qui sapiēs cognominatur. Ioānes Mesuæ anno **M. C. L. X.** de pharmacis soluētibus opus ædidiit, & alia quædā quæ per mortē absoluerē nō licuit. Ex nostris uero Petrus Aponius (Aponū enim uicus est in Paduano) sub lo. **X. X. II.** Medicinæ suo tēpore princeps, in qua & nobile cōposuit opus quod cōciliatorē uocāt: ubi ueterū præcepta medicorū simul cōnectit atq; cōciliat. In problemata Aristotelis cōmētarios ædidiit. Scripsit rogatus ab Innoc. **VI.** Tadeus Florētinus tempora etiā sua illustrauit. Bononiā docuit ac decessit ferē octogenarius: cuius tāta fuit nominis celebritas, ut ad curā extra urbē uocatus, nō uilius quā aureorū **L.** mercede in singulos dies peregrinaretur, uocatusq; ab Honorio **IIII.** centum statui sibi uoluit, itaq; reuersus ab eo iam curato **X.** milia reportauit. Huius discipuli Tusianus & Dinus de Garbo, ambo Florētini præcellentes. Tusianus cum se nō uideret satis fortunatū in curando, relictis omnibus ordinē Cartusiēsem est professus. Dinus autē sub lo. **X. X. II.** Gruni chirurgi filius fuit, Bononiā profecit ac docuit. Inuidia nominis clari multis infensus Senas se cōtulit, ubi nuper studiū literarū institutū fuerat. Iuuenis admodū cœpit scribere in tertiā & quartā Phen quarti Canonis Auicēnæ. Deinde iam senior hortāte Roberto Sicilia rege in **IIII.** Phen primī & secūdi Canonis. Scripsit præterea in libros Galeni de malitia cōplexionis, & in librū Hippocratis de natura foetus. Quæstiones uero nōnullas in medicina, philosophia, Theologia. Enarrauit uulgarē cātionem Guidonis de Caualcātibus, quæ de natura & motu amoris uenerij tractat, rationibus philosophicis demōstrādo. Decessit Florētia, sepultus in tēplo ordinis Mi. relicto Thoma filio, qui & ipse in medicina cōmētarios ædidiit, unde hoc sumpsit. Nicolaus item Florētinus sub Benedicto **X. III.** Marsilius Paduanus, Iacobus Foroliuiēsis, Gētilis Fulginas eodē ferē seculo claruerūt. Vgo Senēsis sub Eugenio **IIII.** Ferrariā in cōcilio fuit, ubi inuitatos ad cœnam Græcos atq; Latinos philosophos Theologosq; monuit uti proponerēt, corū se doctrinis omnibus respōsurū, ac partes siue Platonis siue Aristotelis defensurū. Gerardus Subloneta (oppidū est enim in Cremonēsi) præter medicinā lingua Arabica clarus, qua Auicēnæ libros cōuertit. Apollinaris itē Cremonēsis, Antonius Guarnerius Papiensis sub Eugenio **IIII.** Sanctus Pisauriēsis, Benedictus Nursinus eodē ferē tēpore, Frācisī Sfortiæ familiaris. Ioānes Horologius Paduanus cōmētarios ferē omnes reliquerūt. Nostra uero ætate Valerius Flaccus Viterbiensis sub Xisto **IIII.** cuius erat medicus, iuuenis admodū decessit in magna hominū opinione. Nā humilis & ignotus à Niceno cardinale Romā ductus fuerat. Petrus Leo Spoletinus celebri fama à Laurentio Medice ex urbe ad Pisanā scholā aduersus illustrior cœpit haberi, quanquam doctrinarum omniū magis curiosus ac sobrius iudex quā doctus medicus aut fortunatus, quod ille ani maduertēs relictis curis, Romæ quiescere cœperat: uerum per incōstantiā diu nō licuit, sed cum in morbū exitumq; simul Laurentij rogatus incidere, omni successu desperato dicitur (quod sanē pleriq; nō credibile) in puteū se præcipitasse, maneq; mortuus inuētus. Viuit & Gabriel Veronensis huius artis decurio, qui magno Paduæ proficitur. **IN IURE** Ciuili & Pon. sola quoq; nomēclatura cōtēti erimus. Nam ante Innoc. **III.** qui Decretales cōposuit, annis ferē cētū, in Iure Ciuili Irnerius siue Guarnerius quidā apparuit, primus ferē qui leges aperuit, ut author est Odofredus in eius cōmētarijs. Deinde quē Placētinum appellāt. Bosianus itē & Martinus ambo Cremonēses in ea facultate scripserūt. Post hos Azo Bononiēsis, qui testis

qui testimonio Baldi Perusini maximū legibus attulit lumen. Eius discipuli Odofredus Be-
 neventanus & Accursius Florētinus. Hic iam quadragenarius imperāte Frederico II. cœ-
 pit Bononiā huic sciētiae operam dare, adcoq; profecit, ut Odofredum præcellentē tunc do-
 ctore longe superaret: postremo sese in solitudinē recipiens, iuris libros glossematis adnota-
 vit, quibus nunc utuntur post Cyprianū antiquū sanè enarratorē. Erant Bononiā duæ tunc
 eius artis factiones, qui Bulgarium & qui Martinum Gesiam sequerentur. Quos omnis ipse
 sciētiae fama ad suam scholam conuertit. Decessit anno uitaē LXXVIII. Salutis millesimo
 CCLXXIX. Sepultus Bononiā apud ædē Minorū loco celebri, relicto Frācisco Accursio,
 qui & ipse doctōr insignis, quædam patris addidit scriptis. Bartholomæus Brixienis ædidi-
 præter iuris cōmētarios etiā tēporū historiā. Hos secutus Bernar. Cōpostellanus iussu Inno.
 IIII. in Decretales quem uocat apparatus cōscripsit. Hēricus cardinalis Ostiēsis adhortāte
 Alexandro IIII. in totas decretales. Successere Odofredus alter à superiore qui in iure Ciuili
 scripsit, & Guido Archidiaconus Bononiēsis & Garsias Hispanus in Decretales. Dinus de-
 inde Mugellanus post Accursium emicuit. Qui cum plures annos Bononiā docuisset, uoca-
 tus à Bonifacio VIII. cōponēdo sexto Decretaliū libro præcipuā impendit operā. Deinde
 maneribus tantū quibusdā donatus Bononiā redibat. mœstus animo quod spe honoris ma-
 ximi ac Cardinalatus qua uenerat frustratū se uidisset, in itinere subitū incidit in morbū quo
 perijt. Post hunc uero Iacobus Neapolitanus. Albertus Odofredi auditor. Ricardus Malū-
 bra Cremonēsis. Iac. de Arena discipulus, qui Cino teste iura maxime aperuit. Lābertus de
 Rāponibus. Io. Andrea patre Andrea presbytero & matre cōcubina natus, apud Mugellū
 agri Florētini oppidū, iuris sciētia, uirtutibusq; alijs natalium pudorem cōtexit. Nam domi
 apud patrē prima edoctus literarū rudimēta, Bononiā admodum adolescens uenit, ubi ob
 paupertatē pædagogū gessit, Scarpectam filiū Mainardi Vbaldini erudiēdo. Cuius sanè fre-
 tus ope atq; amicitia iuri Pōtificio ociose uacauit, breuiq; effecit, ut in ea facultate facile prin-
 ceptus haberetur, atq; in eodē loco annos prope XLV. profiteretur. Tanta alioqui uitaē absti-
 nētia, ut annos XX. pelle tectus urfina citra lecti delicias noctibus cubitaret, frequētibus ie-
 iunijs supplicijsq; inuigilans. Iuuenis admodū glossemata in Sextum Decretaliū librū cōpo-
 suit, quapropter illa postea retractauit interpollauitq;. Deinde in Clementinas: postremo in
 Decretales, quod opus Nouella inscribitur: in quo ueterū scripta collegit, ordinēq; digessit.
 Addidit quoq; Gulielmi Speculo, quæ sibi ad eius operis perfectiōnē deesse uidebātur. Ex-
 cessit Bononiā anno Sal. M. CCCXLVII. Sepultus in æde Dominici, Ludouico Bauaro
 imperāte. Cinus Pistoriēsis è familia Sinibaldorum, Dini auditor, Io. Andrea familiaris, Ol-
 dradus è Laudepompeia aduocatus cōsistorialis, Dini etiā discipulus, cōsilia scripsit. Ioānes
 Calderinus Bononiensis Io. Andrea discipulus in iure Canonico, scripsit & consilia. Raine-
 rius Foroluiēsis Bartoli magister decessit an. M. CCLVIII. Fredericus Petrucius Senē-
 sis. Recupertus Miniātēsis. Lopus Castilionēsis. BARTOLVS è Saxoferrato Cini audi-
 tor decessit anno M. CCLV. ætatis uero L. Hic præter omnes, iuris ciuili sciētia maxi-
 me illustrauit. Frāciscus Tigrini Pisanus, cuius uita ac mores doctrinā eius maxime ornaue-
 rant. Frāciscus de Albergottis Aretinus Bartoli familiaris. BALDVS Perusinus Bartoli
 discipulus præceptor Gregorij XI. ante Pōtificatū. Qui & causā fuit ut ille longo postlimi-
 nio ex Gallia ad urbē Romā rediret. Decessit Ticini ubi profitebāt, anno M. CCCCXII.
 Cuius famā Angelus Perusinus frater eius, & doctrina, & scriptis in eadē facultate penè ad-
 æquauit. Bartholomæus Salicetus M. CCCCXVI. ab Alberto Ferrariæ principē adcersi-
 tus, uti nouā in ea ciuitate scholā auspicaretur. Petrus Ancoranus Bononiensis Baldi audi-
 tor, scripsit in utroq; iure, cuius maxime cōsilia laudātur. Petrus de mōte præsul Brixieſis lu-
 ris repertoriū appellatū ædidi. Antonius Butriēsis doctōr Bononiēsis uir admodū bonus,
 in iure item Pōtificio cōsilia conscripsit. Frāciscus Zabarella patria Paduanus, cardinalis ac
 præsul Florētinus, in iure item Pōtificio, in cuius funere Poggius orauit. Raphael Fulgosius
 patria Placētinus, & alter Cumanus in iure ciuili clarissimi. Ioannes Imolensis qui Bononiā
 decessit, ubi profitebāt, anno M. CCCCXXXVI. Ludouicus Pōtanus quē Romanum
 nōnulli appellāt, cuius in magna sunt dignatione cōsilia, uir summi laboris & studiij, tum me-
 moeie singularis. Caterū ineptus dicitur fuisse. Nicolaus Cataniēsis abbas Siculus appella-
 tus, in iure Pōtificio cōplura. Paulus Castrēsis, in iure Ciuili. Decessit Paduæ ubi profiteba-
 tur anno M. CCCCCLXXVII. Antonius Rosellus Hetruscus scripsit in iure ciuili, docuit

Accursius

Cyprianus

Bartholo.

Brixienſis.

Bernardus

Compostella.

Car. Ostien.

Odofredus

Guido Archi-

diaconus

Garsias Hisp.

Dinus

Iacobus

Neapol.

Albertus

Ricardus

Malumbra.

Lambertus

de Rāponibus

Io. Andrea

Cinus

Oldradus

Io. Calderi.

Rainerius

Fredericus

Petrucius

Recupertus

Lopus

Bartolus

Baldus

Angelus

Bartholo.

Salicetus.

Pet. Ancor.

Pet. de monte

Ant. Butriēsis

Frācisc. Zab.

Raph. Fulg.

Raphael Cu.

Io. Imolensis

Ludo. Pon.

Paulus Castr.

Ant. Rosellus

ANTHROPOLOGIA

Benedictus Capra. Paduæ. Benedictus Capra Perusinus uir admodum facetus docebat in patria. Scripsit & Decretales & consilia. **Barbatia Siculus** decessit, reliquit & consilia. **Laurentius Calcaneus** Brixienſis nonnulla nuper etiam scriptitauit. **Alexander Imolensis & Franciscus Aretinus** ambo scriptis excellentibus nuper relictis in memoria posteritatis uiuent. **Franciscus** præter iura cæteras etiam liberales artes est adeptus, princeps seculi huius habebatur. **Xisti** tempore magna expectatione in hanc urbem uenit, pauloq; post spe frustratus remigrauit impari doctrinæ sapietia uitæq; instituto, cum in cœlibatu uixerit, ac opibus inhauerit, quas cumulatissimas cognatis demum reliquit. **Marianus Sozinus** Viuit hodie Bartholomæus Sozinus Senensis, ingentiq; salario Paduæ proficetur, **Marianus** Iuris etiã peritissimi filius, qui æquam fortasse superioribus famã apud posteros cõsequetur.

R. VOLATERRANI COMMENTARIORVM
VRBANORVM LIB. XXII.

Riccobaldus

Petrus. xliij

Linus. lxx

Cletus. lxxx

Clemens. xciiij

PONTIFICVM Ro. seu temporum eorum historiam scripsere imprimis Damascus Pontifex. Anastasius Bibliothecarius. Paulus diaconus Aquileiensis. Guido Raucennas presbyter ab hinc annos sexcentos. Sigilbertus monachus usque ad annum M. CXXXI. Vgo Florianus. Sicardus Præsul Cremonensis. Gotfredus Viterbiensis item Præsul. Vincentius & Martinus Carsulanus ordinis ambo Prædicatorum lo. XXXII. tempore. Cui Landulfus de Columna Canonicus Carnotensis opus etiam de his dedicauit. Post hos Sozomenus presbyter Pistoriensis longum uolumen ab initio mundi. Geruasius Riccobaldus Ferrariensis usque ad sua tempora annum millesimum CCC. Ptolemæus Lucensis. Antoninus Præsul Florentinus, postremo Platina. Ex Græcis autem Eusebius Casariensis. Sozomenus Salaminus. Socrates Constantinopolitanus monachus, qui Iustiniani temporibus rerum Romanarum epitomen fecit. Nouissimus Zanos item monachus res orbis ingenti uolumine epitomauit. Atque horum omnium libri ad nos peruenerunt: quos omnis congeſsi ut planè omnia uenena scriptorum animaduertere liceat. Qui quanquam uita probi ac uenerabiles fuerunt, ita tamen eorum nonnulli inepte atque illiterate, inter seq; pugnantia scripsere, ut ab alijs fortasse inter operarios magis quàm scriptores collocentur. Ego uero cunctos laude dignos existimauerim: qui quod inuenerunt attulerint, posteritatemq; iuuerint. Ordo uero & cultus ac planè quæ expetitur dictio, tempori potius uidentur defuisse quàm illis. Igitur quoniam Anthropologiæ nostræ Pontificum principumque Ro. successiones merito uidebantur adijciendæ, eas compendio ex superiorum qui magis recepti fuerunt autoritate coegi. **PETRVS** sedit annos XXV. Menses VI. Equibus VII. Antiocheæ, reliquos Romæ præfuit: ubi cum Philone philosopho Iudæo quandoq; congressum alibi diximus. Iussu tandem Neronis cruci adfigitur, in loco quem Montem aureum nunc uocant trans Tyberim, ubi templum ante hos annos dicatum uidemus à Ferdinando Hispaniæ rege, impulsore Amodeo ordinis minorum uiro sanctissimo. Sepultus in Vaticano. Et eodem die Paulus uita Ostiensis, quia ciuis Romanus, securi percutitur. **LINVS** patria Volaterranus è familia Maurorum. Sic enim in quodã ueteri scripto in ea urbe legimus. Linum Volaterranum à patre Herculaneo annorum XXXII. studiorum gratia Romam missum, in contubernio tunc Q. Fabij amici paterni: deinde uenientem eo tempore Romam Petrum ommissis omnibus secutum fuisse, ac ob eius egregiam fidem simul & eloquentiam euangelij coadiutorem illi permanisse. Sedit annos X. M. III. D. XII. martyr sub Saturnino Cos. Cuius filiam lymphatã liberauerat. Sepultus in Vaticano. Ab ultimo Neronis anno ad Vespasiani tempora peruenit. Instituit, nequa mulier nisi capite linteis operto, tẽplum ingrederetur. Creauit episcopos XI. presbyteros XIII. Scripsit res gestas Petri, præsertim eius cum Simone Mago concertationem. **CLETVS** Romanus è regione Vicopatricij sedit an. XII. M. L. D. XI. à Vespasiano usq; ad Domitianum, ut Damascus scribit. Sub quo martyrio adfectus iacet in Vaticano. **CLEMENS** Ro. è regione Cælij montis. Sedit an. III. M. II. D. X. Regiones urbis VIII. Notarijs diuisit qui res martyrum diligenter perscriberent. A Domitiano ad Traiani tertium annum peruenit, à quo exilio mulctatus in insula ubi duo millia Christiano